

Pɔl e lɛl ek'awɛn Rom eyɛn Ów ek'it eke wɛl k'uw any

Akpo 57 oglog 58 ɛm, Jesu Krist e mew a e jam, anake ɛm ɛs Pɔl nɔn lɛl na awɛn kretienɛl ek'ir Rom ec'ɛb gbɛl na, ek'el Rom e wus a nimum ek'ew es a e logɛn any a.

Lɛgɛn ab ɛm, Pɔl, in obi a n'annɛn Korɛnt ek'el Grɛs wus af ec'ɛb ab ɛm. Ɛtɛn ow el in ec'Amani Mamn e kokoba ɔb ec'usu im sakp nyahan ɛm a ec'uwr ɛm.

Sica eke Pɔl as Sinyamel a fɛn ec'ob ap a eke ɔkl a luku a, kpɛkɛn n'am tutr eke li k'oc ob ap a n'im n'ɔn kretienɛl ɔgbɔru a ek'annɛn Israel a. Li b'im Jerusalem n'ɔn wɛl ob ap a ba ow b'uwr a, n'am ɔny tutr eke li k'im Ɛspany wus af, l'ób Amani Mamn a e kokoba. In ec'im ɛm a, n'am ɛrur eke li k'ɛc l'ɛkn Nyamel ek'annɛn Rom a. Lɛgɛn kaka, l'ɛknm Nyamel na. In eci ɛc ɛm gbɛ, l'uyum yogɛn eci kretienɛl bɛb ab.

Pɔl awɛn Rom eyɛn lɛl na eke k'otar Amani Mamn a e low tasi akr ok ɛl. Low nyam annɛn eke ow sosiɛm, Nyam b'ot agɛn ɛsɛ agɛn nyim nyim af in ec'any af. Low a el agɛn ec'ɔmn eke b'oc ɛlu Jim Jesu, wus nimum e Sɔg Ɛs ɛm a. Ɛtɛn ɔmn ikɛn na el Nyam ec'ob ap ɔfr ɛm.

Lɛl a ec'ogog krɛkrɛ ab ɛm (nun 1 lele nun 2 ɛm ab a), n'am otar akr li yɛgm eke ɛgɛn fɛn ek'annɛn wus af anja a el sikpl ec'adu ɛtɛn ɔny Sɔg Ɛs nyam ec'es abur. Agɛn ek'elm Jwifel a ɔny es abur ikɛn na, gbɛkɔ Jwifel yeji.

Sica Nyam e Lel ab em, n'am otar sel eɲn ec'ejagb e low akr. Nyam b'ot agɲ eɛe agɲ nyim nyim af el ec'omn a sosisem, eɛe elel eke ow ecr Abraham ec'ab af. Nuɲ 3 toɲ nuɲ 5 em a, agɲ a feɲ Adam e sikpl a sosisem ɔny low ɔbr luw eci, gbekɔ agɲ a feɲ ɔtu eke k'eɲn sel eke -li b'oc el ec'omn a -l'ew Jesu ek'el Mesi ab af. Nuɲ 7 em a, eke eɲɲ b'atr sos es eke Nyam k'eɲɲ in owi eb, Mois ec'ol a ec'elum em, li k'otum sikpl sosisem. Gbekɔ nuɲ 8 em a eke li b'oc in ec'omn a l'elu Jesu Krist ec'olikh af ec'egb waw ab em a, Abɲ Lala b'ir in em etɲ b'ɔɲ'n abusu n'ɔny eb ir eke b'akpl Nyam sos em.

Nuɲ 9 toɲ 11 em a, caca em eke Jesu Krist e Nyamel a el Nyam ec'agɲ a, Pɔl am dad Israel e saw ek'anɲ a e low. Eke batɲ Jwifel em agɲ beb ign Mesi a ɔwl yeɲi, Nyam in obi a, l'ignɲ in ec'agɲ a l'owlm. In ec'erm mamn ab em, li b'ow li kok elel eke li ki kokr toɲ ke læɲ nyam, Israel yeɲi eɲn sel Jesu Krist em.

Lɛc a ec'uwr em a, Pɔl am yeɲm ey eke erur k'anɲ eɛe ey ec'ol eke si k'osu af, ey ec'eb ir e low low feɲ e kok em, Nyamel em lele agɲ em ab yeɲi (nuɲ 12 em toɲ nuɲ 16 em).

Esɲn

¹ Em Pɔl Jesu Krist e juma kok es, em m'am awɲ ɔny lel na. Nyam esɲ'm eke mi k'el erm es etɲ l'oc l'ew'm saw eke mi k'ɔb in ec'Amani Mamn a e kokoba.

² Amani Mamn na, Nyam ecr in e kokoba ɔb esel em ewar ow e low god'etɲ in eci Silel lala ab em. ³ Amani Mamn a am dad Jim Jesu Krist ey Es

Κοτoko ec'odad. Yec'ek'el in e mew em ec'a, wel ew'r eb ebu David, lagn ec'eb ab em. ⁴ Eke Abη Lala igbm'n luw em a, Nyam yegm eke l'el Nyam ec'Iy ek'onny abusu fηη. † ⁵ Jesu Krist kok'm bibm m'el erm es, yec'etη ke in e nin a e sos usr sosisem a, m'onη ebr ebr fηη ec'agη eke uwm Nyam any a, ub'r nawre ke onny in ec'elum. ⁶ Onny yeji, anηη agη amua em, eke Jesu Krist esη onny a sosisem.

⁷ Onny fηη eke anηη Rom a, onny eel Nyam ec'erm erur etη l'esη onny eke k'ow anηη in ec'agη ab em, ke iir eb in eci. Ke Nyam ey Es lele Es Κοτoko Jesu Krist ab edη onny owro ke onny onny erm es ey!

Pol am erur eke k'im ekn Rom e kretienel a

⁸ M'am ikη anym m'ecr Jesu Krist em m'elu Nyam bia, onny fηη eci, anke wel am dad onny ec'omn a ec'odad wus nimum af. ⁹ Tasi em a, eke mi b'ob Nyam Jim ec'Amani Mamn a, ke Nyam eci juma anake m'am kok em ec'erm fηη em a. † Etη in, l'ij em e danku eke m'opim onny ec'okn em e Nyam ηoηη fηη em. ¹⁰ Mi b'ibrm'n seηη fηη eke li k'onη'm abusu m'ow onny ogη a, eke ow el in ec'erur tasi, ¹¹ anke onny ec'ekn am aw'm tasi yec'etη ke m'ism onny Abη Lala eci ob ap ab, ke inymn es kikri. ¹² Nawre tasi em a, k'aw ke mi b'ow m'ehη onny a, omn a eke onny lele em ab s'onny a, onny ke s'atarir sos es.

† **1:4** Nyam yegm eke l'el Nyam ec'Iy ek'onny abusu fηη: odad na Grek em wel otu ek'itηη ejec'em dad ese: Nyam yegm abusu em eke l'el Nyam ec'Iy. † **1:9** ke in eci juma anake m'am kok... em a: odad na Grek em wel otu ek'itηη ejec'em dad ese: ke in anake m'am igη'n nuη em ec'erm fηη em a.

¹³ Agñ lisijimel, m'erur eke k'uwɾ any eke sakp nɔnɔ mi tutɾ eke mi k'ow ɔny oɣñ yogñ, kɔ toɣ sicaca em a, m'ɔtum m'ɛɣnm ow ec'abusu. M'am ɔmn eke em e juma a, ɔny oɣñ yogñ yeji b'ow ɔsu ey amamn ese ebr ejec'em ec'ab af. ¹⁴ Ow it eke mi ki kok agñ feɣ e juma, Grekel lele Barbarel ab, † agñ ek'uw low any lele agñ eke uwm low any ab ab. ¹⁵ Ow sosiem anake, ow am aw'm tasi eke mi k'ɔb ɔny Amani Mamn e kokoba, ɔny yeji eke iir Rom a.

Kin Amani Mamn a

¹⁶ Tasi em a, Amani Mamn a ec'ɔb a ɔnym im ɛs, aɣke l'el Nyam e leɔ eɣñ kaka feɣ ek'ub nawɾe a e sɔɣ eci: krekre em a Jwifel, ke sica agñ ek'elm Jwifel a yeji. ¹⁷ Amani Mamn a bi yeɣm elel eke Nyam b'ocr agñ nyim nyim in ec'any af a: ow b'ɔb nuɣ ɔmn a eke -li b'oc -l'elu ow em ab em etɣ ow b'uwɾ ɔmn ab em ce. Ee, Nyam Lel em a wel b'awl: *Eɣñ yec'ek'el nyim nyim Nyam ec'any af a b'ow anɣ owɾ in ec'ɔmn a eke l'oc l'elu ow em a sosiem.*†

Agñ a ek'elm Jwifel a ɔny low ɔbr Nyam ec'any af

† **1:14** *Grekel lele Barbarel ab:* odad ebl ek'el *Grekel* a bi yeɣm agñ agñ a feɣ ek'ir wus eke *Grekel* ew es ab af a. Agñ amua wel b'ot el ese agñ eke irm eb ese *Grekel* af. *Barbarel* el agñ a ek'anm *Grekel* ec'es ew owi em a. Wel b'ot el ese mebey af, el ec'eb ir owi eke -l'uwm any a sosiem. † **1:17** *Èkn Abakuk 2.4, Galat 3.11. Eɣñ... b'ow anɣ owɾ in ec'ɔmn a eke l'oc l'elu ow em a sosiem:* odad na *Grekel* em wel ɔtu ek'itɣn ejec'em dad ese: *Eɣñ yec'ek'el nyim nyim Nyam ec'any af aɣke l'oc in ec'ɔmn a l'elu Nyam em a b'ow anɣ owɾ.*

¹⁸ Afr kpekpe et̄ Nyam am elu in ec'erm bebl a ɔkm anke aḡ et̄ sikpl esel et̄ -li bi kok low n̄u. El ec'ów en̄u kok ab em, -li b'ed̄n low nen̄yembri nyam eke ki kok low. ¹⁹ Ee, low eke w̄l ɔtu eke k'uw any Nyam e lís a, ayl el eci, anke Nyam in obi ayal ɔ̄ et̄. ²⁰ Nyam ec'abusu a ek'onym n̄u a lele f̄ et̄ a eke in obi in obi a l'el ab ab a, el ów nawre eke w̄l éknm. Gb̄kɔ l̄ et̄ a et̄ eke w̄l kok wus a, ē et̄ f̄ et̄ ɔtu eke k'ékn el eke li bi ler ów a f̄ et̄ eke Nyam kok a. Ow sosiem a, aḡ ɔnym sos doḡn eb kaka ij. ²¹ Tasi em a, -l'uw Nyam any, kɔ -l'usrm ow sos et̄ -n'ɔm ow bia. Ke ow tasi ek'ow it eke w̄l ki kok Nyam ec'ana. Kɔ el e sow tutr a it̄n el nyamb e sow tutr, et̄ el ec'erm a eke low any uw anm em a, irmn usuayl a. ²² -Li b'ocr el sosi es̄wru, kɔ -l'el et̄ em en̄u esel. ²³ Ow a eke -li k'ign̄ anygb̄l e Nyam a ek'úwm a n̄u a, -l'ign̄ ek̄ ekpr n̄u. Ek̄ ekpr amua w̄l aku el n'an̄ es̄ ē et̄ eke b'uw, oglog ɔ̄, oglog mindey ek'eli akr yar lele mor̄n ab af.

²⁴ Ow sosiem a, Nyam egb̄ el es -li kok el ec'erm em ec'ów eke b'aw el a, et̄ eb̄n a el obi em, -li b'ibar el eci sos megl a és em. ²⁵ -N'ony Nyam e lís e low nawre a -l'it̄n ów yad̄ em, yec'a eke Nyam kok a -l'ign̄ ow n̄u et̄ -li kok ow e lís owi Kok Es̄ a ec'usu a. Anygb̄l él in eci s̄ et̄ f̄ et̄! Amen!

²⁶ Na sosiem anake Nyam egb̄ el es -l'usr ów aw a eke b'ɔ̄ et̄ el és a jam a. El ec'ɔyɔw a éruam ē et̄ ab ij, kɔ ɔyɔw ē et̄ ab -li b'eru, et̄ ow el low eke w̄l am kokm aḡ em. ²⁷ Ē et̄ yē et̄ bi kok low nyam a ce. -L'eruam ɔyɔw ab ij, kɔ el lawl̄ et̄

egη ec'erur b'aw el. -Li b'eru el egη cfr etη ow el és! Ow cη -li b'ehη el obi em a es abur eke el eci es an ηηη a ism ab.

²⁸ Eke -l'erurm eke -li k'uw Nyam any a, Nyam εgb el es -l'us el eci sow tutr yadh a jam, etη -n'am kok yec'ek'itm eke wél ki kok a. ²⁹ Ów enyembri yony yony iy el em gbōη. -Li bi kok low ηηη, -li b'erur ob ek'el el lawlél ec'a, -l'el agη ηηη etη nyamnēyr iy el em gbōη. -Li b'ibi agη, -li b'atar ów es, -li b'ēju el lawlél etη -li bi kok low mēju ec'abh ab. -Li bi dad ów ηηη -l'ok agη af, ³⁰ etη -li bi cacak wél. -L'el Nyam ec'efnu, -li bi wēwr el lawlél, es efu iy el em, -li b'ij neny, etη -li b'ecr akunda fēη em -li kok low ηηη. -L'el uamn agη a eke ew el a. ³¹ -L'el anyambu, -l'el uamn el eci neny eke -li b'ij a, etη -l'el agη eke cnym erm lele sōrη ikη ab. ³² Ke -l'uw Nyam eci jej ok ab any tasi cē. Agη a eke bi kok nene a it eke k'uw. Sica -li bi kok ów amua, kō emeny, -li b'erur agη a eke bi kok a yeji.

2

Εγη eke bi jej lawlél e low ok a am cbr in sosi low

¹ Ow sosiem anake, η eke bi jej awlηél ec'ów ok a, ke él Jwif, ke k'élm Jwif, η ec'a cnym sos dogηη eb kaka, anke η bi jej awlηél ec'ów ok, kō bi kok εε el af! Na sosiem, eke bi jej el ec'ów ok a, ow el η sosi eke am cbr low. ² Εε, εy s'uw any eke Nyam eci jej ok a el tasi agη eke bi kok nene a e lís. ³ Nη bi jej agη a eke bi kok ów amua a ok, gbekō bi kok εε el af! Nη am cny cōmn tasi eke

Nyam eci jej ok a k'ow ɔbm'η low ee? ⁴ Nyam ɔny erm mamn, li b'εγη low l'eb, ετη li b'eku low. Kɔ na anake erurm ab ee? Kɔ η, uwm any eke Nyam ec'erm mamn na am ɔη abusu eke k'itηη η ec'es an ab ee? ⁵ Gbεkɔ k'erurm eke k'iri, k'erurm eke k'itηη. Na sosiεm anake am eb erm bebl ligbel εw es η e lís erm bebl e λεγη a ec'a. Λεγη a, Nyam b'ow elu ɔkm eke nenyembri nyam εm li bi jej αγη ec'ów l'ok. ⁶ Ετη *li b'ow n'ɔη εγη εγη ec'ów eke kok a e yec'a ek'it a.*[†] ⁷ Αγη βεβ b'ucu ɔny es kok low mamn, yec'ετη ke -n'any Nyam ec'anygbel ab εm. -Li b'ol yej'eke Nyam ki susm εl es, ετη -li b'ol owr any a eke úwrm ab es. Αγη amua, Nyam b'ow ɔη εl -n'any owr in ab εεγη φεη eci. ⁸ Αγη βεβ b'ɔbr'r any, -l'εluamn low nenyembri nyam kɔ -li bi yeb low ηηη am nyimn εl. Αγη amua ec'a, Nyam b'ow yeγm εl in ec'erm bebl ligbel a. ⁹ Gbre lele erηη ab b'ow ɔny αγη a φεη eke bi kok low ηηη a, ow b'ow ɔb nuη Jwifel εm, ke ow εηη αγη ek'elm Jwifel a yeji. ¹⁰ Sica Nyam ec'anygbel a, es susm a lele erm es εy ab ab, li b'ow n'ɔη αγη a φεη eke bi kok low mamn a, ow b'ow ɔb nuη Jwifel εm, ke ow εηη αγη ek'elm Jwifel a yeji. ¹¹ Tasi εm a, Nyam okm ereb αγη εm.

¹² Αγη a φεη eke am kok sikpl ke úwm Mois e sol ab any a, b'ow uw eke -l'uwm ol ab any yeji. Gbεkɔ αγη a φεη eke uw Mois ec'ol ab any ke εben yeji am kok sikpl a, ol a b'ow jej εl e low ok. ¹³ Bwo ec'εγη Nyam b'oc εσε εγη nyim nyim af in ec'any af ee? Ow elm αγη a eke b'iri Mois

[†] 2:6 Εkn Selu 62.13; Nyandre 24.12.

ec'ol a nene ce a. Njan, ko agn eke b'elum ol a.
 14 Agn a eke elm Jwifel a uwm Mois ec'ol ab any. Gbeko el em ec'agn beb bi kok ese el el eke ol a bi dad ab af. Agn amua -l'uwm ol any, gbeko ow ane ese eben ol a ce wel yeji we'n uw any af.
 15 Ana em a, -li bi yegm low nyam: ow a eke ol bi dad a non el ec'erm ab em, sow tutr eke -li b'ony el obi em a b'elu ow e low okm. Sapr oglog el e sow tutr a bi dad eke -l'uwm kok, ke sapr beb ec'a wel dad eke -l'uw kok. 16 Ow amua fen eke mi dad a b'ow ok okm kpata jej ok e legn a, ese el el eke Amani Mann na eke m'am ob a am dad ab af. Legn a, Nyam b'ow ecr Jesu Krist em jej fen a eke lol es agn ec'eb ir em a e low ok.

Jwifel ony low obr Nyam ec'any af

17 N eke b'ij en ese in Jwif a, ol af anake b'eb lec a etn ntotn b'ok'n n e Nyam a eci. 18 N uw yec'a eke li b'erur ab any, etn ol b'elum'n abu sosum yec'a eke akpl a oc. 19 N bi tutr eke otu eke ki nyimn any eflu, ke el agn ek'ann ncebn em a ec'usuayl, 20 agn ek'uwm low any a lel el ek'ew fuefue omn em ab ab eci low yegm es. Ee, n bi tutr eke ol eke ony a on'n ony low any uw lele low nenyembri nyam tasi ab. 21 Eke ow el eben, n eke bi yegm awlnel low a, am yegmnm'n sosi low! N bi dad eke egn k'iy mil, ke n am iy! 22 N b'edn nfaci ij, ke n am ij. N b'ony sinyam yadn eci sifn, ko b'iy el e Sinyamel ab em e simob a!
 † 23 N ntotn b'ok'n ol ek'onny a eci, gbeko eluam

† 2:22 Ana k'aw ke ow el Nyam any uwm esel eci Sinyamel ab em eci Nyam nun ign mob a eke b'ann a, ec'ol ij owi.

ol, ow b'ɔŋ ɔny Nyam ec'any a oc es. ²⁴ Tasi em, kin yec'eke wɛl b'awl Nyam Lɛl em: *ɔny sosiem, agɲ a eke elm Jwifel a bi yayr Nyam e nin a.*†

²⁵ Eke bi kok low yec'a eke ol bi dad a, ke nawrɛ tasi likr es ubr el low akplu. Kɔ eke ɛluam ol, ɛtɲ ubr likr es bɔbɔ yeji, anɲ ɛsɛ ɛɲɲ eke ubrm es ab af. ²⁶ Kin low nyam: ɛɲɲ nyam ubrm likr es, gbɛkɔ li b'ɛlum Nyam ec'ol a. Kɔ Nyam k'ow ɛɲɲ ebm'n ɛsɛ likr cɛ ow'n ubr es af ee? ²⁷ ɛɲɲ ikɲ na ubrm sos megl af e likr es, gbɛkɔ li b'ɛlum ol. Eke ow el ɛbɛn a, in anake li b'ow li jej ɲ owi l'ok, ɲ eke ɛluam ol a. Ke ɲ nana ɔny ol a eke wɛl nɔn a lele likr es ubr ab! ²⁸ Tasi em a, Jwif tasi a, elm ɛɲɲ a eke b'an es sos megl af ɛsɛ Jwif af a, ɛtɲ likr es ubr tasi a yeji, elm sos lɛl a eke wɛl b'ubr es a. ²⁹ Kɔ Jwif tasi a, in l'el ɛɲɲ a eke el Jwif ɛrm ɛm a, ɛtɲ likr es ubr tasi a, el ɛrm ɛm ec'a. † Likr es ubr na, Nyam ec'Abɲ ab ɛm li b'anɲ l'ow, kɔ ow elm ol eke wɛl nɔn ab ɛm. Jwif tasi a ɛɲnm in ec'aw a agɲ ɛm, kɔ Nyam ɛm li b'ɛɲn.

3

Agɲ a fɛɲ ɔny low ɔbr, Jwifel lele agɲ eke elm Jwifel ab ab

¹ Eke ow el ɛbɛn, ke bla lowi Jwifel ɔny eke agɲ likpr a ɔnym ee? ɛtɲ kɔ ob nyam anɲ eke wɛl b'ɛɲn likr es ubr ab ɛm ee? ² ɛɛ, wɛl bi lɛr ɛkn a, ob ligbɛl anɲ ɛm! Anke Jwifel anake Nyam ikɲ anym abul in e sodaj ebl a. ³ Kɔ sica, eke Jwifel

† **2:24** ɛkn Esayi 52.5, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc. † **2:29** Jeremi 4.4; 9.24-25; Ol ɔkn 30.6.

bɛb ijm nɛny nyam, ke ow b'ow ɛdɛn Nyam eke k'ij nɛny nyam ee? ⁴ Njaɛ ow k'ow elm ɛbɛn! Kin yec'ek'it eke si k'uw any: Nyam el nɛny nyam ɛs, kɔ agɛ a fɛɛ anake el ayadɛu a. Tasi ɛm a, Nyam Lɛl dad Nyam e lɛs ninɛ: *Ow it eke wɛl k'uw'ɛ any nyim nyim ɛ e sodad ebl ɛm. Ɛtɛ eke wɛl bi jɛj ɛ owi ok, ke ɔny low ij jɛj ok ab ɛm.*[†] ⁵ Kɔ eke ɛɛɛ nyam bi tutr eke low nɛn eke s'am kok a am ɛlum abu wɛl ɛkn eke Nyam el nɛny nyam ɛs, wɛl ɔtu eke ki dad ɛsɛ Nyam ijm nɛny nyam eke li b'or ɛy in ec'ɛrm bebl ab ɛm ab ee? (Aɛa m'am dad odad ɛsɛ ɛɛɛ kaka fɛɛ af.) ⁶ Njaɛ ow k'ow elm ɛbɛn! Tasi ɛm a, blɛl Nyam ijm nɛny nyam, ke ayaf l'ɔtu eke li ki jɛj wus e low l'ok ee? ⁷ Ɛɛɛ nyam ɔtu eke ki dadr in sosi ɛsɛ: eke ɛm eci yadɛ ab ɛm Nyam e low nɛnyɛmbri nyam a b'ɛy ɔkm kpata in ec'anygbɛl a eci, ke sica bla sosiɛm ɛtɛ, ɛm, ɛmɛny m'ɔny ɛs abur ɛsɛ sikpl ɛs af ee? ⁸ Ow otarir ɛs eke wɛl ki dad ɛsɛ: «Si kɔk low nɛn, yec'ɛtɛ ke low nimamn anɛ ɛm ɛy ɔkm!» Agɛ bɛb b'ok ɛy ɔw af ɛtɛ bi dad ɛsɛ low na anake ɛs bi yɛgm a. Ow it eke agɛ amua na k'ɛɛn gbɛ.

⁹ Sica ayaf s'ɔtu eke si ki dadr a? Kɔ ɛy Jwifɛl, s'agb s'akm agɛ likpr a fɛɛ ee? Njaɛ ow elm ɛbɛn! M'ikɛ anym m'ɛlu low nyam ɔkm: Jwifɛl lele agɛ a fɛɛ eke elm Jwifɛl ab ab anɛ sikpl ec'abu ɛm. ¹⁰ Ɛtɛ kin yec'eke Nyam Lɛl dad: Ɛɛɛ kaka anm eke el nyim nyim, ɛɛɛ nyamni bɔbɔ yɛji anm!

¹¹ Ɛɛɛ kaka ɔnym nɛn ɛm,

[†] 3:4 Ɛkn Selu 51.6, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc.

εγη kaka ólm Nyam es!

12 Ελ φη -ν'ηγοη ejagb mamn ab af,
ετη -ν'υη ελ φη.

Εγη kaka am kokm low mamn, εγη nyamni bóbó
yeji!

13 Ελ eci εmn geg a el uwomu eke anη φοη;
ελ eci anm ab εm li b'ewl mεju,
ετη ελ eci nεnym lokm a, labη eci sar a anη.

14 Ελ e nεny ab εm ofn e sodad lele sodad eke bi
bubm εγη ew es ab iy gbοη.

15 Εγη ibi ec'a, -li b'uru es fafa -n'im -l'ibi.

16 -Li bi ηυηη ob φη ελ eci ejagb ab af
ετη -li b'ewl gbre usu a φη.

17 Ελ, -l'uwm εrm es εy eci ejagb ab any,

18 ετη -l'el αγη eke onym Nyam ec'elum kaka. †

19 Gbεkó s'uw any eke low φη eke ol am dad a,
ow el αγη a eke k'elum ol a n'am dad. Ow sosiεm
εγη kaka k'otum dogηnm sos, kó wus nimum εy
udu Nyam ec'any af. 20 Na sosiεm anake εγη
yec'eke k'elum Nyam ec'ol a e low φη ek'anη εm
a, ke ow sosiεm Nyam óc'r εσε εγη nyim nyim af
in ec'any af a, εγη kaka k'anm eke k'otu kok εβεν
a. Tasi εm a, ol, low nyam ce li bi kok: li b'οη αγη
abusu uw any eke -n'ony sikpl.

*Kin elel eke Nyam b'οη εγη el nyim nyim in
ec'any af a*

21 Sica gbε, Nyam εlu elel eke li b'οη εy s'el
nyim nyim in ec'any af ke ow élm ol eci elum
εm a okm. Ετη Mois ec'ol a lele kokoba ob εσελ

† 3:18 Έκν Selu 5.10; 10.7; 14.1-3; 36.2; 53.2-4; 140.4, Σεπταντ εm
eci sodad eke wεl ot. Εμεny έκν Esayi 59.7-8 yeji.

ab yeji dad ow e low. ²² Nyam b'ɔŋ aɣŋ él nyim nyim in ec'any af el ec'ɔmn a eke -li b'oc -l'elu Jesu Krist em a sosiem. Li bi kok low na n'ɔŋ aɣŋ a feŋ eke b'ɔny ɔmn Krist em a, anke el feŋ -l'el kpeŋ kpeŋ: ²³ el feŋ -n'ɔny sikpl, etŋ eɣŋ kaka ɔtum kokm low sɔbɔ a eke Nyam am ibrm a iym neny. † ²⁴ Gbəkɔ Nyam in ec'erm mamn ab em, b'ecr Jesu Krist eke bi sɔg el sikpl ec'abu em a, ɔŋ el -l'el nyim nyim ɔfr em. ²⁵⁻²⁶ Nyam ikŋ anym bebɔm ew es eke Jesu k'ok in e mebl ab es egb waw em. Etŋ in ec'egb waw ab em, Jesu eŋŋ aɣŋ a ek'ɔny ɔmn in em a e sikpl a ec'oc ap. Nɛnɛ a, Nyam erur eke ki yeɣm elɛl eke l'el nyim nyim seɣŋ feŋ a: leɣŋ sig em a, l'eku low etŋ l'ewm low n'ɔɔm aɣŋ el e sikpl a eci. Kɔ yeɣenyina em a, Nyam am yeɣm elɛl eke li b'ɔŋ aɣŋ el nyim nyim in ec'any af a. Tasi em a, n'am erur eke li k'el nyim nyim ke n'ɔŋ aɣŋ a ek'ɔny ɔmn Jesu em a yeji él nyim nyim.

²⁷ Sica, kɔ s'ɔny ów ejeci eke ow em si k'ew sos ee? Njaŋ, ow anm ij! Bla sosiem ec'ee? Anke yec'eke el ow tasi a, ow elm ol ec'elum a, kɔ ke ɔny ɔmn. ²⁸ Eɛ, kin ow eke s'am tutr a: aɣŋ b'el nyim nyim anke -li b'ɔny ɔmn, kɔ ow elm eke -li bi kok ol ec'ów a feŋ ek'am ibrm a sosiem. ²⁹ Sica Nyam na, kɔ Jwifel sɔny cɛ eci Nyam l'el ee? Kɔ l'elm aɣŋ ejec'a gbɛ e Nyam ee? Kaka! L'el ebr ejeci ec'agŋ a yeji e Nyam, ³⁰ anke Nyam nyam coco cɛ anŋ. In anake li b'ow n'ɔŋ Jwifel

† **3:23** *Eɣŋ kaka ɔtum kokm low sɔbɔ a eke Nyam am ibrm a iym neny: odad na Grek em wɛl ɔtu ek'itŋŋ ejec'em dad eɛc: el feŋ -li k'ɔtumn -l'owmn Nyam ec'anygbɛl a ec'any af.*

eke wɛl bubr ekr es a, ɛl nyim nyim ɛl ec'ɔmn a sosiɛm a, ɛtɪ ɛmɛny in cɛ anake li b'ow n'ɔŋ ɛbr ɛjɛci ec'agɪ a eke wɛl bubrm ekr es a yɛji ɛl nyim nyim ɛl ec'ɔmn a sosiɛm a. ³¹ Nɛnɛ a, eke si b'ɔny ɔmn, ke ol ob ɔfr ɔfr s'am ɔŋ'n l'el ab ee? Njaŋ, ow elm ɛbɛn! Kɔ ol ec'any a nana anake s'am ɛlu ɔkm tasi a.

4

Nyam oc Abraham ɛsɛ ɛgɪ nyim nyim af

¹ Sica bla lowi s'ɔtu eke si ki dad Abraham ɛy lagɪ eci lɪs ab ee? In obi e lɛc ɛm, bla obi l'ɔtu n'ɛŋɪ ee? ² Blel ow el in ec'ow eke li kok a sosiɛm Nyam oc'r ɛsɛ ɛgɪ nyim nyim af ana, l'ɔtu eke li k'ij nɛny, kɔ ow elm Nyam ec'any af gbɛ. ³ Tasi ɛm a, bla Nyam Lɛl dad ee? *Abraham ɔny ɔmn Nyam ɛm, ow ɔŋ Nyam oc'r ɛsɛ ɛgɪ nyim nyim af in ec'ɔmn a sosiɛm.*[†] ⁴ Eke ɛgɪ bi kok juma a, wɛl bi sɔg'r labm. Labm sɔg na elm ob ap, kɔ ob ek'it eke wɛl k'ɔŋ'n. ⁵ Sica, ɛgɪ nyam kɪ kokm juma kaka, ke n'ɔny ɔmn Nyam eke b'ɔŋ sikpl ɛs ɛl nyim nyim ab ɛm, ɛgɪ ikɪ na, Nyam b'oc'r ɛsɛ ɛgɪ nyim nyim af, in ec'ɔmn a eke n'ɔny a sosiɛm. ⁶ Na sosiɛm anake David am dad ɛgɪ a eke Nyam b'oc ɛsɛ ɛgɪ nyim nyim af, ke ow ɛlm in ec'ow kok sosiɛm a e low ɛsɛ:

⁷ Ehe ɛsɛl a el agɪ a eke Nyam ɔny ɛl ec'ow ɔbr oc es,

ke tɛtɪ ɛl eci sikpl ab es a.

⁸ Ehe el ɛgɪ a eke Nyam úsm in e low ɔbr e low jam a eci. †

† 4:3 ɛkn Nuŋ ɔb 15.6. † 4:8 ɛkn Selu 32.1-2.

Ow elm likr es ubr ɔm egn elm nyim nyim

⁹ Kɔ ehe na, Jwifel eke bi bubr ekr es a sony cɛ ec'ee? Agɛ ejec'a eke am bubrm ekr es a el gbɛ ow elm el ec'ee? M'ikɛ anym mi dad m'ese: *Abraham ɔny ɔmn Nyam em, ow ɔɛ Nyam oc'r ese egn nyim nyim af in ec'ɔmn a sosisem.*† ¹⁰ Etɛ kɔ bogɛ e lɛgn em Nyam oc'r ese egn nyim nyim af ee? Kɔ lɛgn ab em eke l'ubr likr es a, oglog ow a eke li k'ubrm es ab ee? Njan, ow elm lɛgn ab em eke l'ubr likr es a, kɔ lɛgn ab em eke li k'ubrm es a. ¹¹ Gbuɛ ke l'ubr likr es a, ke Abraham el nyim nyim Nyam ec'any af ŋ, in ec'ɔmn a eke l'oc l'elu ow em a sosisem, etɛ sica ow e jam a, n'ɛɛn likr a eke l'ubr es a eci meny ewr. Etɛ meny ewr na bi yɛgm eke in ec'ɔmn a eke l'oc l'elu Nyam em a sosisem ow ɔɛ etɛ Nyam oc'r ese egn nyim nyim af. Nɛnɛ a ow ɔɛ Abraham el agɛ a fɛɛn ek'ɔny ɔmn Nyam em a ec'el es, eke -l'ubrm likr es yɛji. Etɛ agɛ amua ek'ubrm likr es a, Nyam b'oc el ese agɛ nyim nyim af. ¹² Etɛ Abraham cɛ, el Jwifel eke bubr ekr es a ec'el es. Anɛ m'erur eke mi ki dad agɛ eke el eci likr es ubr a elm sos af eci cɛ, kɔ ke emeny b'ucu ey es Abraham eci sewl a ɔny es a e low: in, l'ikɛ anym l'oc ɔmn l'elu Nyam em gbuɛ etɛ l'ow l'ubr likr es.

Nyam e low a eke ewar ew es a el agɛ a fɛɛn ek'ɔny ɔmn a eci

¹³ Nyam ewar Abraham lel in ec'alaw a eke b'ow ok ɔkm in em a, eke -li b'ow -l'ij wus aja. † Gbɛkɔ low ewar na, ow elm eke Abraham elum

† 4:9 Nuɛ ɔb 15.6. † 4:13 Nuɛ ɔb 12.2-3; 17.4-6; 22.15-18.

ol a sosisem Nyam dadm ewm es. Li dad anke l'oc Abraham esε εγη nyim nyim af ow ec'omn a sosisem. ¹⁴ Sica eke aja a eci ij a el ke kók ol ec'ów a eke am ibrm a, ke omn elm low kaka, ετη Nyam eci low a eke εwar a yeji elm low ij. ¹⁵ Tasi em a, ol ec'eluum a b'εση Nyam ec'erm bebl, kó eke ol anm a, wel k'otum om ol es.

¹⁶ Ow sosisem a, omn eke wel b'oc elu Nyam em a anake b'otη εγη ij aja a, ετη ow el bibm eke wel b'εσηn ofr em tasi. Na sosisem ob a eke Nyam εwar εw es a el agη a fεη eke el Abraham ec'alaw a eci. Ετη ow elm agη a eke b'elum ol a sony, kó agη a ek'onny omn Nyam em esε Abraham eke el εy fεη eci εy es af a yeji. ¹⁷ Εε, Nyam Lel dad nine: *Mi kok'η el bieku nɔnɔ ec'el lagη.*† Abraham el εy es Nyam ec'any af. Ow em anake n'onny omn a, Nyam a eke b'otη agη eke uw a igb anη owr, ke onny abusu eke ob ek'anm wel éknm a, kok ow anη wel am ékn a. ¹⁸ Low omn kaka anm low a eke Nyam εwar a eci lís ij, gbekó εben yeji Abraham omn ce. L'oc in ec'omn a l'elu Nyam em ετη ow sosisem, l'el bieku nɔnɔ ec'el es. Nyam Lel dad nine: *Agη eke b'ow anη η em ok okm a b'ow εny nɔnɔ.*† ¹⁹ Ετη eke ow anη akpo tel ce ke n'onny akpo ekη yen a yeji, in ec'omn a digrm kaka. Ετη l'uw any yej'eke in e sos megl a anη esε ob eke uw af, ετη εy Sara yeji k'otum ewm iy ij. ²⁰ Εben yeji, Abraham irmnm in ec'omn a ετη bebarm kaka, Nyam e low εwar a e lís. Catη nana anake in ec'omn a obn ke li kóklm Nyam a. ²¹ L'uw low nyam gbε any tasi: yec'a eke Nyam

† 4:17 Ékn Nunj Ob 17.5. † 4:18 Ékn Nunj Ob 15.5.

εwar a, n'ony abusu nono eke li ki kok. ²² Na sosiem *Nyam oc'r εσε εγη nyim nyim af*.† ²³ Ba Nyam Lel bi dad εσε: *Nyam oc Abraham εσε εγη nyim nyim af*, ke sodad amua elm Abraham ce eci. ²⁴ Ko ey yeji ow ot ey es, ετη Nyam b'ow ler ey ec'omn a. Tasi em a, in eke l'igbm ey Es Kotoko Jesu luw em a, in em s'ony omn. ²⁵ Ey e sikpl a sosiem Nyam on wel ibi Jesu, gbeko Nyam igbm'n luw em yec'ετη ke s'el agη nyim nyim.

5

Nyam εcr Jesu em okr ey em in ab

¹ Nene anake Nyam oc ey εσε agη nyim nyim af ey ec'omn a sosiem a; ετη sica s'annη erm es ey em in ab, ey Es Kotoko Jesu Krist sosiem. ² Jesu anake kok ke s'otu s'ucu omn em, bibm eke s'εηη a s'ony es a. Ετη s'annη sos em iηη em anke s'am omn eke si b'ow s'annη Nyam ec'anygbel ab em. ³ Ow eke akpl tasi a el, si b'annη sos em iηη em eke ow el gbre s'am ij yeji. Ετη s'uw any tasi eke gbre ij b'onη εγη ony erm susu, ⁴ ετη εγη eke b'ony erm susu a, li b'ij lec eke ses babur b'annη yeji. Εγη eke b'ij lec es abur em a, li b'ony low omn, ⁵ ετη low omn na εjum εγη. Tasi em a, Abη Lala em Nyam εcr yibr ey e merm a in ec'erur a.

⁶ Tasi, eke s'annη ke s'onym lec kaka sikpl ec'any af a, yogη anake Krist εγη eb uw ow enun εsel eci, λεγη ab af eke Nyam bebem εw es a. ⁷ S'uw any eke ow εw tuotuo eke εγη k'εγη eb uw εγη nyim nyim eci. Sica ow amamn kok εs ec'a, k'aw ke εγη atr sos es εγη eb uw. ⁸ Gbeko

† 4:22 Ekn Nunη Ob 15.6.

kin elel eke Nyam yegm ey in ec'erur eke n'ony ey ec'a: n'onj Krist ow uw ey eci, legj ab em eke s'el sikpl esel a. ⁹ Sica, eke in ec'egb waw a onj ey s'el agj nyim nyim, ow ayl tasi yej'eke li b'ow li sog ey Nyam ec'erm bebl a e lis. ¹⁰ Ee, legj ab em eke s'el Nyam ec'efnu a, n'ony l'okr ey em in ab Jim eci luw ab em. Sica eke n'ony l'okr ey em a, ow ayl tasi yeji eke li b'ow li sog ey Jim eci sel ab em. ¹¹ Etnj ow elm na ce! Ey si b'oc ey eci sos em inj a s'elu Nyam em ey Es Kotoke Jesu Krist sosisem, in eke sica n'ony l'okr ey em Nyam ab a.

Adam em s'ok wus etj Krist em s'el nyim nyim

¹² Egnj nyam sosisem anake sikpl ow wus af anja a. Egnj a el Adam. Etnj sikpl ism luw ab. Etnj luw ebmn agj fej es, anke agj fej onj sikpl. ¹³ Gbun ke Nyam onj Mois ol a, ke sikpl ikj anym anj wus na nj. Gbeko eke ol anm a, Nyam usm sikpl e low jam tasi. ¹⁴ Ko eben yeji, ignj Adam e legj ab em tonj Mois a, luw eb wus nimum onym ab. Etnj agj eke kokm sikpl eke otarir es Adam ec'a eke egnm eluam Nyam ec'odad a yeji, luw b'ibi el.

Adam anake el egnj a eke k'ow a eci any oknin a. ¹⁵ Gbeko ereb ligbel anj Nyam ec'ob ap ofr em a lele Adam eci sikpl ab ab ec'arajn. Ee, Adam, egnj nyam a eci sikpl a sosisem ce anake agj noko gbел uw a. Gbeko Nyam ec'ob ap ofr em a leg noko ligbel. Ob ap na, Nyam ecr egnj nyam em elu'l okm. Egnj a in l'el Jesu Krist. Etnj eben a, n'omun in eci ow amamn ab es ofr em agj noko gbел af. ¹⁶ Nyam ec'ob ap a bi kok low eke otarm es egnj nyam a eci sikpl a ec'ab ab. Tasi em a, Adam egnj nyam a eci sikpl a e jam a,

Nyam eci jej ok a el ke egn fegh úw. Gbəkò, kin eke el e sikpl nònò gbèl a e jam a, Nyam ec'ob ap òfr em a ògh el -l'eel agh nyim nyim. ¹⁷ Èè, egn nyam cè kok sikpl etgh luw ibi agh fegh egn nyam a cè e sikpl a sòsiem. Gbəkò, Jesu Krist egn nyam sòsiem cè agh fegh el yeji b'èghn ów nònò Nyam e lís: -li b'èghn Nyam ec'erm mamn ligbèl a, etgh ow eci ob ap òfr em a b'ògh el -l'el agh nyim nyim ow ec'any af. Krist sòsiem, -li b'ow -n'anyh owh etgh -li b'ow -l'ew es ow ab.

¹⁸ Ow eke si ki dad s'uwar a el, s'am èkn eke egn nyam cè eci sikpl a eke kok a anake is agh fegh e luw a. Èben cè, egn nyam eci low nyim nyim e kok a, ògh etgh Nyam oc agh fegh èsè agh nyim nyim af in ec'any af, etgh li b'ògh wèl sel. ¹⁹ Lègh sig em a, egn nyam eghm eke k'elum Nyam, etgh ow ògh agh nònò gbèl el sikpl èsèl. Èben cè, egn nyam eke elum Nyam a sòsiem, agh nònò gbèl el nyim nyim Nyam ec'any af. ²⁰ Sica ol ow, etgh sikpl eny eb es nònò ligbèl. Gbəkò yogh a eke sikpl eny eb es a, Nyam eci sògh ikgh a b'èny bubu af. ²¹ Lègh sig em a, sikpl òny abusu fegh eke k'ògh agh uw. Èben lègh na em, Nyam eci sògh ikgh a òny abusu fegh eke k'ògh agh el nyim nyim Nyam ec'any af. Etgh èben a, s'òtu eke si k'èghn sel ek'ònym uwh Nyam ab, èy Ès Kòtòkò Jesu Krist sòsiem.

6

Eke ok mij nun ke uw Krist ab etgh anyh owh in ab

¹ Sica ayaf si ki dadr ab ee? Kò sikpl ow it eke abu k'anyh èy em s'am kok yec'etgh ke Nyam e sògh ikgh a ám eny bobn ee? ² Njan, ow elm èben! Èy

s'ecr luw eke ony kpab ey es sikpl e lís ab em. Ayaf emeny s'otu eke si k'ir sikpl ec'eb ee? ³ Ony uwr any tasi eke: eke wel ok ey mij nun Jesu Krist e nin em a, yogη etη s'okr af in e luw ab ab. ⁴ Ow sosiem, eke wel ok ey mij nun a, s'uw etη wel oc ey es in ab. Gbεkɔ, Nyam ec'anygbel ec'abusu ligbel a igbm Krist agη ek'uw ab em, yec'etη ke ey yeji, s'óny eb ir owr.

⁵ Tasi em a, s'okr af nimum in ab legη a eke s'uw in ab a. Eβen ce, si b'ow s'okr af in ab legη a eke ey yeji si b'ow s'igb luw em εε elel eke l'igb ab af a. ⁶ S'írir low na senyn senyn: ey ec'elel eke s'anη anym em a, wel oc lele Krist ab ɔbm olikη. Ow ɔη, sikpl a eke anη ey em a uη, etη s'elm in eci madu ij. ⁷ Εε, εγη eke uw a anm sikpl e low em ij. ⁸ Eke sica s'uw Krist ab a, s'ub nawre eke ow el in ab si b'ow s'anη owr. ⁹ S'uw any tasi eke legη a etη eke Krist igb agη ek'uw ab em a, li k'ow l'uwm ij, etη luw ɔnym abusu kaka in af. ¹⁰ Krist uw, etη in e luw a ɔny kpab'r es sikpl e lís nimum nimum, akp nyam seγη feη eci. Sica n'anη owr, etη in ec'owr anη a nimum el Nyam eci. ¹¹ Ony yeji, ocar ɔny sosi εε agη eke sikpl ec'abusu a εwm es ij, ke Jesu Krist ab ec'af okr ab em am ir eb Nyam ec'af.

¹² Ony, sikpl ɔtum eke k'ony abusu ɔny af ij. Ony eci sos megl a b'ow uw legη nyam. Ow sosiem, ow itm eke k'elumn in ec'ów eηuη a eke b'aw'r a ij. ¹³ K'òcr ɔny eci sos a eci susu susu a k'εwr es sikpl eci, εε εjagb eke eru es low ηuη kok ec'af. Kɔ nana, òcr ɔny nimum kokr Nyam e low, εε agη ek'anη luw em igb anη owr af. Òcr

ony eci sos a eci susu susu a ewr es ese ejagb eke eru es low nyim nyim e kok ec'af. ¹⁴ Sica eke ow elm ol ewm ony es ij, ke ow el Nyam eci sorn ikn ab anake ew ony es a, sikpl k'otum onym abusu ony af ij.

Madu eke b'onny eb ir eke b'akpl Nyam sos em

¹⁵ Nawre, ey ow elm ol ewm ey es ij, ko Nyam eci sorn ikn a ew ey es. Ow sosiem a, ko abusu eru ey es eke si ki kok sikpl ab ee? Njan, ow elm eben! ¹⁶ Ony uwr any tasi eke, eke b'eghn ebr am kokr egn eci juma ese madu af a, ony eel egn a eke am elumn a eci madu. Ow sosiem a, oglog ony eel sikpl e madu, ke sikpl oc im elu ony luw em, oglog ony eel Nyam e madu, ke onyn eb ir nyim nyim in ec'any af, anke b'onyn in ec'elum. ¹⁷ S'on Nyam bia! Legn sig em a, ony eel sikpl eci madu. Jam anja em a, ony egn ebr eke k'elumn ony ec'erm fen em, Amani Mamn a eke wel babul agn fen a. ¹⁸ Ony doghnin sos ebr sikpl ec'abu em etn am kokr low nyim nyim eci juma. ¹⁹ M'am oc agn em e low mi bebmn anke ony eci low iri a b'otu nono. Legn sig em a, ese madu af, ony ocr ony eci sos megl a ewr es eb ir eke el sikpl lele suksuk ab eci, etn ow eci low ek'an n em ey okm a, el Nyam eci any obr. Eben, yefenyina yeji ese madu af, ocr ony eci sos megl a ewr es eb ir eke el low nyim nyim eci, etn ow eci low eke b'ow an n em ey okm a, b'ow el eb ir lala eke b'akpl Nyam sos em.

²⁰ Ow a eke eel sikpl eci madu a, low nyim nyim eci kok a awm ony. ²¹ Ow e legn ab af a, bogh ec'ey osur ee? Yefenyina, ow am ony ony es,

an̄ke ow eci ey eke ow ɔsu a el luw. ²² Sica jam an̄a, w̄el sɔg ɔny sikpl e lís et̄η ewal eel Nyam eci madu. Na sosiem am ir eb eke b'akpl Nyam sos em, et̄η ow eci low ek'an̄η em ey ɔkm a, el Nyam ab ec'eb ir s̄eḡη f̄ēη a. ²³ Nawr̄e, an̄ke sikpl eci labm sɔg ek'an̄η em a el luw; kɔ Nyam eci ob ap a el sel a ek'ɔnym uwr, ke li b'ɔ̄η ey, ey Es Kɔtokɔ Jesu Krist ab ec'af okr ab em a.

7

W̄el sɔg ey ol ec'abu em eke si ki kok Nyam e low

¹ Aḡη lisijim̄el, em m'uw any eke ow el aḡη eke uw Nyam ec'ol ab any a, m'am dad odad. Ol ɔny abusu ey af eke s'an̄η owr a c̄e. Et̄η ow el low eke uwr any tasi. ² Kin low ebmn nyam: ol em a, yow eke ebi iḡη a okr af in ec'iḡη ab ab eke iḡη a an̄η owr a. Kɔ eke iḡη a b'uw a, yow a sos b'ok es ol a ek'ɔny okr'r af ec ab a e lís. ³ L̄eḡη ab em eke ec an̄η owr a, eke n'im l'ebi iḡη ejeci, ke nfaci l'ij a. Kɔ eke ec uw a, ol em a abusu eru'r es; l'ɔtu eke li k'ebi iḡη ejeci ḡɔ̄η, li k'ow l'elm facyow. ⁴ Em lisijim̄el, ɔny ec'a yeji eben c̄e. ɔny okar af Krist eke uw ey sosiem olik̄η af ab ab; ow sosiem, ɔny kpabr es nimum Mois ec'ol a e lís. Sica eel eḡη ejeci nyam eci; eḡη ejec'a, in l'el eḡη a ek'igb luw em a. Et̄η eben em a s'ɔtu eke ey f̄ēη si k'ɔsu ey Nyam e juma kok ab em. ⁵ Ēe, l̄eḡη sig em a, eke s'am kok ów eke b'akpl ey sos em a, Mois ec'ol a ec'ów a tasi eke bi d̄ed̄η a b'itr ów aw en̄ūη a eke ki kok low ey e sos ab em, et̄η ow e low ek'an̄η em ey ɔkm a, el luw. ⁶ Gb̄ekɔ sica,

si kpab es nimum nimum Moïs ec'ol a eke ɔny awɔ ey es a e lís; s'ɔtu eke sica si ki kok Nyam e low a sɛwl owr em, s'am elum Abɔ Lala, ke si kí kokm Nyam e low a ɛsɛ lɛɔɔ sig em ec'a eke s'anɔ ol a eke wɛl nɔn a eci es ɛw em ab af.

Sikpl b'ɛcr ol em ok ey wus

⁷ Sica ayaf si ki dadr ab ee? Kɔ Moïs ec'ol na, sikpl eci juma n'am kok ee? Njan, ow elm ɛben! Gbɛkɔ ol anake ɔɔ m'uw sikpl any a. Tasi em a, blel ol dadm ɛsmɛ: *K'ow ocm nyamneyr em erurm awlɔ ec'ob*,[†] blel mi k'uwm any eke ow el low nɔɔ. ⁸ Gbɛkɔ sikpl ɛcr ol na em ɛtɔ ɔsu em em ów aw ɛɔɔ ɔɔɔ a fɛɔ, aɔke blel ol anm ana, sikpl blel ɔnym abusu kaka. ⁹ Lɛɔɔ sig em a, eke m'uwm ol any a, m'el ɛɔɔ ek'anɔ owr. Kɔ sica eke m'uw ol any a, sikpl anake ɛwl mɛny anɔ owr a, ¹⁰ ɛtɔ em, m'el ɛɔɔ eke uw. ɛtɔ ol a eke ki nyimn'm m'anɔ owr a, nyimn'm luw em. ¹¹ ɛɛ, sikpl ɛcr ol em elu'm wus ɛtɔ ɛben a, n'ɔɔ'm m'uw.

¹² Gbɛkɔ ol, in obi a l'el lala, ɛtɔ ów ey nyam nyam eke anɔ'n em a yeji el lala, nyim nyim lele nimamn ab. ¹³ Sica eke ow el ɛben, ke ob mamn ɔtu eke k'ism'm luw ab ee? Njan, ow elm ɛben! Gbɛkɔ sikpl ɛcr ob mamn em ɔɔ'm luw. Nɛnɛ anake ol ɔɔ wɛl ɛkn elɛl eke sikpl e lɛc a el ob nɔɔ kɔ kɔ a.

Ey lele sikpl ab ec'ar ogɔ

¹⁴ ɛɛ, ey s'uw any eke ol, Nyam ogɔ ow anɔ ow, gbɛkɔ em, m'el ɛɔɔ fuɛfuɛ eke wɛl ɔl ij ɛsɛ adu

[†] 7:7 ɛkn ɔkm Ok 20.17; Ol ɔkn 5.21.

af sikpl ogn. ¹⁵ Nawre tasi, yec'a eke m'am kok a mi k'irim, anke yec'a eke m'am erur a, mi kókm, ετη mi bi kok yec'a eke m'éurum a. ¹⁶ Eke mi bi kok yec'a eke m'éurum a, mi b'εγη m'eb eke ol el ob mamn. ¹⁷ Sica m'uw any eke ow elm εm mi kókm εben, kó sikpl a eke ir εm εm a anake b'itr'm mi kok εben a. ¹⁸ Εε, m'uw any eke low mamn irm εm εm, εm e sos onym ab εm. Εm ec'a, mi b'erur eke mi ki kok ów eke akpl a, kó m'ótum mi kokm. ¹⁹ Tasi εm a, low nimamn eke mi b'erur a, m'ótum mi kokm, ετη low ηηη eke m'éurum a, mi bi kok. ²⁰ Sica, eke mi bi kok low eke m'éurum a, ke ow elm εm mi kokm εben, kó sikpl a eke ir εm εm a anake b'itr'm mi kok εben a.

²¹ Ετη kin ol ejeci nyam eke m'uyum ab: eke mi b'erur eke mi ki kok low mamn a, ke low ηηη kpekη inym'm es any af. ²² Εm ec'erm ab εm, mi b'erur Nyam ec'ol a. ²³ Gbεkó εm obi εm a, mi b'uyum ol ejeci nyam ab, eke b'atarir Nyam ec'ol a eke in ab neny okr εy af ab ab. Ετη ol na, in l'el sikpl ec'ol a eke bi kok juma εm εm, ke b'onym εε in eci sobel εm εs af a. ²⁴ Kin eke m'el gbre ec'εγη! Bwo ec'εγη b'ow sog'm sos megl na eke b'oc im εlu'm luw εm a e lís ee? ²⁵ S'élú Nyam bia, anke Jesu Krist εy Εs Kótoko sog'm! Ετη εben a, εm eci tutr ab εm, mi b'εγη Nyam ec'ol a m'eb, gbεkó εm eci sos onym εm a, mi b'elum sikpl ec'ol a.

8

Nyam ec'Abη a b'οη sos ok εy es

¹ Sica low ɔb kaka anm agɲ a eke okr af Jesu Krist ab a eci ij. ² Nawrɛ tasi, eke wɛl okr af Jesu Krist ab a, ke Abɲ Lala ec'ol a anake b'ɔɲ ɛɲ sel a, ɛtɲ ol na sɔg'm sikpl ec'ol a eke b'ɔɲ ɛɲ luw a ec'abu ɛm. ³ Moiss ec'ol a ɔtum eke ki kok ɛbɛn, aɲke agɲ eci sos ɔnym a ɔɔm'n ow e kok ec'abusu. Gbɛkɔ Nyam ɔtu kok: l'erm Jim eli sos eke otarir es sikpl ɛsɛl ec'ab ab ow sɔg ɛl sikpl ec'abu ɛm. ɛtɲ nɛnɛ a, Nyam ɔɲ sikpl a eke am kok juma agɲ e sos ɛm a abur es. ⁴ Li kok nɛnɛ, yec'ɛtɲ ke s'óny abusu s'ir ɛb nyim nyim a eke ol am ibrm a. Sica, ow elm elel eke agɲ b'ir ɛb a s'irm ij, kɔ ɛsɛ elel eke Abɲ Lala b'erur ab af. ⁵ Tasi ɛm a, agɲ a eke b'ir ɛb ɛsɛ elel eke -n'am ɛkan ab af a, b'elum ɛl ec'ów eke b'akpl ɛl sos ɛm a, gbɛkɔ agɲ eke b'ir ɛb ɛsɛ elel eke Abɲ Lala b'erur ab af a, b'elum yec'a eke Abɲ Lala b'erur a. ⁶ ɛɲ eke b'us ów eke li b'erur a jam a, li b'im luw ɛm, kɔ eke li b'us Abɲ Lala jam a, li b'im sel eke ɔnym uwr lele ɛrm es ɛy ab ogɲ. ⁷ Tasi, ɛɲ ec'ów eke b'erur a ókrm af Nyam ec'ab ab, -l'ɛluamn Nyam ec'ol a. ɛl ec'a, ow el low eke -li k'ɔtumn -li kokmn. ⁸ ɛtɲ agɲ a eke b'us ów aw amua jam a, e low k'ɔtum akplm Nyam sos ɛm ij.

⁹ Gbɛkɔ ɔny ec'a, írmn ɛb ɛsɛ elel eke b'erurir ab af, kɔ ɛsɛ Abɲ Lala ec'elel eke b'erur ab af, aɲke Nyam ec'Abɲ a aɲɲ ɔny ec'erm ab ɛm. Eke Krist ec'Abɲ a anm ɛɲ ɛm, ɛɲ ikɲ a, l'elm Krist eci. ¹⁰ Nawrɛ eke ɔny e sos meɲl a b'ow uw sikpl sosiɛm, gbɛkɔ eke Krist aɲɲ ɔny ɛm a, Abɲ Lala b'ow ɔɲ ɔny sel, aɲke Nyam oc ɔny ɛsɛ agɲ nyim nyim af. ¹¹ Nyam igbm Jesu luw ɛm. Eke in

ec'Abη a anη ɔny em, in a ce eke l'igbm Jesu agη ek'uw ab em a, li b'ow l'ecr Abη Lala em n'ɔη ɔny e sos megl a eke b'ow uw a bɔbɔ yeji sel.

¹² Na sosiem agη lisijimel, s'ɔny labm. Gbekɔ ow elm ey ec'ow a eke b'aw ey a e labm s'ɔnym. Ow sosiem, ow itm eke si k'ir eb eke ey ec'ow aw a b'erur a. ¹³ Eke am iir eb ow a eke b'aw ɔny ke b'erurir a e kok eci, b'ow uwr; kɔ eke Abη Lala ec'abu elum em waal ɔny e sos megl ec'ow a e b'erur e ki kok a elul es a, b'ow anηn owr. ¹⁴ Nawre em a, agη a feη eke Nyam ec'Abη a bi nyimn a, el Nyam ec'ey. ¹⁵ Etη Abη a eke eηan a, ɔɔm ɔny elmn madu eke emeny am uru Nyam, kɔ li b'ɔη ɔny eel Nyam ec'ey. Etη Abη na eci abu elum em, si b'elu Nyam lebl si dad s'ese: «Aba! † Es!» ¹⁶ Abη Lala in obi b'ij dan̄ku dad ey ec'abη a eke s'el Nyam ec'ey. ¹⁷ Ow sosiem, eke s'el Nyam ec'ey a, si b'ow s'ij aja a eke Nyam beb̄m ew in ec'agη es a, etη aja na, Krist ab si b'ow s'ij. Ee, eke s'anη in e gb̄re ij a e low em, si b'ow s'anη in ec'anygbel a yeji e low em.

Nyam erur eke k'ɔη ey s'anη in ec'anygbel ab em

¹⁸ Ayaf s'ɔtu eke si k'oc yefenyina e gb̄re a si beb̄mn legη ek'am ow ab em eci anygbel a eke Nyam b'ow yegm ey kpata ab ab ee? Em e sos em a, yefenyina e gb̄re a elm low kaka. ¹⁹ Am ekan eke wus nimum a eke Nyam kok a am eku legη a eke Nyam b'ow elu in ec'ey ec'anygbel ɔkm a. ²⁰ Mob amua feη eke Nyam kok a, itηn el mob ɔfr ɔfr. Ow elm mob a eke Nyam kok a

† 8:15 *Aba*:Arame ebr em ana. Mɔjukru em a, em es.

erurm eben, kɔ Nyam anake ɔŋ el -n'anŋn nene a. † Gbekɔ wus nimum a eke Nyam kok a ɔtu eke emeny k'ɔmn low. ²¹ Eŋ eɛe el el eke adu b'ŋgboŋ adu el em a, mob mob a feŋ eke Nyam kok a b'ow ŋgboŋ el e mob ek'am uŋŋn el es ab em. Eŋ -li b'ow -n'anŋ Nyam ec'ey a e lewi ij a lele anygbel ab ab e low em. ²² S'uw any tasi eke mob mob a feŋ eke Nyam kok a am ikŋ sɔmu eŋ emeny am ij gbre caca em a, eɛe yɔw eke b'ew iy ab af, ²³ gbekɔ ow elm el sɔny ce. Ey obi yeji, s'am ikŋ sɔmu ey e merm ab em, eŋ s'am eku eke Nyam k'eb ey eɛe in ec'ey tasi af, ke s'el ewi kpekŋ kpekŋ. Gbekɔ s'ikŋ anym s'eŋn Abŋ Lala, eɛe ob ap a eke Nyam ewar ew es ab em eci krekre af. ²⁴ Tasi em a, s'eŋn sel, kɔ ow el low ɔmn em ce. Eke wel b'ekn ob eke wel am ɔmn a, ke wel úbm'n eɛe low ɔmn ob af ij. Ob eke wel am ekn a, kɔ wel ɔtu eke emeny wel k'ɔmn'n ee? ²⁵ Gbekɔ eke s'am ɔmn ob eke s'eknm a, si b'anŋ ow eci eku em erm susu em.

²⁶ Eŋ emeny, ey eke s'ɔnym sos a, Abŋ Lala b'elum ey abu. S'úwm any si ŋɔŋnm Nyam eɛe el el eke ow it ab af. Ow b'ɔŋ Abŋ Lala in obi bi ŋɔŋn Nyam ey usu iy, íbrm ów sɔmu ikŋ ebl em eke eŋ e neny k'ɔtum dadm. ²⁷ Gbekɔ Nyam eke b'ekn merm lokm a, b'uw yec'eke Abŋ Lala erur eke k'íbrm ab any. Eɛ, Abŋ Lala bi ŋɔŋn Nyam eɛe el el eke Nyam b'erur ab af ɔŋ aŋ a eke el Nyam ec'a.

²⁸ Emeny s'uw any eke aŋ a ek'ɔny Nyam ec'erur ec'a, low feŋ eke b'eŋn ey a, Nyam anake bi kok a, yec'eŋ ke ow élum ey abu s'eŋn low

† 8:20 Ekn Nun ɔb 3.18.

nimamn. Ow el agn a eke l'ikn anym li beb̄m w̄el ec'esn e low l'ew es a. ²⁹ Tasi em a, agn amua eke Nyam ikn anym s̄osum ot ec'a, l'ikn anym li beb̄m yeji eke li ki kok w̄el, w̄el ot in ec'Iy ab es, ke ow ́n in ec'Iy a el bosu ligb̄el a e liy likpekp. ³⁰ Sica agn a eke Nyam ikn anym s̄osum ot a, l'esn w̄el yeji. Agn a eke l'esn a, l'ot w̄el ese agn nyim nyim af, etn agn a eke l'ot ese agn nyim nyim af a, l'ot l'ok w̄el in ec'anygb̄el a yeji em.

Ob kaka k'otum onym kpabm ey es Nyam ec'erur ek'onny ey ec'a e lís

³¹ Bla odad iy si ki dad s'ign af ee? Eke Nyam an̄ ey ec'ogog, ke bwo ́tu eke ki kok ey low n̄un ee? ³² In eke l'ed̄nm in ec'Iy lokm a abu any, ke n'́n ow uw ey f̄n e sel en̄n sosiem ec'a, ayaf eke s'okr af ow ab, li k'ow n'́m ey ́r em, ́w amamn f̄n ee? ³³ Bwo ec'egn ́tu eke k'ok agn a eke Nyam s̄osum ot a ́w af ee? Egn kaka anm! An̄ke Nyam in obi ot el ese agn nyim nyim af. ³⁴ Bwo ec'egn ́tu eke k'́b agn low luw ec'ee? Egn kaka anm! Tasi em a, Jesu Krist uw, gbek̄ n'an̄ luw em l'igb, n'an̄ Nyam e lidr abu af a etn n'am n̄n̄n Nyam ey eci. ³⁵ Bla obi ́tu eke k'onny kpab ey es Krist ec'erur ek'onny ey ec'a e lís ee? K̄ es abur oglog ermij ebr ee? K̄ agn eci mil̄lu e b'onyn ey ey ec'om̄n a sosiem ab ee? K̄ namn oglog gb̄r ee? K̄ low eyr eke b'okr ey es a oglog luw ee? ³⁶ Nyam Lel dad nine: *η sosiem anake segn f̄n s'am uw, ke w̄el am kok ey ese m̄ceb eke w̄el b'onny im ibi usu af a.†*

† 8:36 Ekn Selu 44.23.

37 Gbẹkọ fẹṣẹ em a, si b'ok ọkm agbawru, eḡṣẹ a eke erur ey a eci abu elum em. 38-39 Ee, m'ony ọmn tasi, eke ob kaka k'otum ọnym kpabm ey es erur a eke Nyam elu ọkm, ey Es Kọtọkọ Jesu Krist em a e lís. Ke ow él luw oglog owr anṣ, ke ow él afr erm esel† oglog es ew esel oglog lẹc ek'anṣ lẹf em, ke ow él lẹḡṣẹ na em, lẹḡṣẹ ek'anṣ anym am ow ab em, ke ow él afr e lẹc oglog wus anṣ e lẹc, ke ow él mob mob fẹṣẹ eke wẹl kok, ob kaka k'otum ọnym kpabm ey es Nyam ec'erur ek'ony ey ec'a e lís!

9

Nyam sọsum Israel eyṣ ọc

1 Em m'el Krist eci, ow sosiem, low a eke m'am m'ow mi dad a el low nawre, mi k'otum m'onym yadṣ. Em e tutr a eke Abṣ Lala am nyimn a yeji am dad'm eke ow el low nawre. 2 Em ec'erm a sos ọw es nọnọ ligbẹl etṣ m'am ij gbre eke úwrm. 3 Mi b'ow m'egṣ m'eb eke Nyam k'igṣ ọwl'm ke mi kpáb es Krist e lís, eke ow ọtu cẹ eke k'eb em lisijimẹl Jwifel elu es. 4 Bla ec'ee? -L'el Israel eyṣ, Nyam ot el -l'el ow ec'ey. Wẹl ec'aranṣ n'anṣ in ec'anygbẹl ab em, l'egṣ sinm wẹl ab, n'ony wẹl in ec'ol a, li yegm wẹl sẹwl yec'em eke wẹl k'igṣ'n nuṣ a, etṣ li dad wẹl ów eke li bẹbm l'ew es wẹl ec'a. 5 El -l'el el lagṣẹl ekpekp a eci alaw. † El ec'aranṣ anake wẹl ew Krist esẹ eḡṣẹ owr af, in

† **8:38-39** es ew esel:èkn Efes 1.21; 2.2; Kolos 1.16; 2.15 lele 1 Korént 15.24 ab. † **9:5** el lagṣẹl ekpekp a:el Abraham, Isak, Jakob lele in ec'ey ab ab.

eke l'el Nyam ek'ann̄ ob f̄eη e nuη af a! K̄oklm
 él in eci seηη f̄eη! Amen!

Nyam ec'ey tasi eke s̄osum ot

⁶ Ow elm ke w̄el dad εse Nyam e low a eke εwar
 εw es a elu ok es. Tasi em a, aḡη a eke w̄el ew ey
 laḡη Israel em a, el f̄eη -l'elm Israel eyη tasi. ⁷ Et̄η
 aḡη a b̄ob̄o eke w̄el ew ey laḡη Abraham ec'eb
 ab em a yeji, ow elm el f̄eη -l'elm ow ec'ey tasi,
 an̄ke Nyam dad Abraham ninε: *Isak em anake
 b'ow εηη alaw eke b'ow elu η e nin a okm a.*† ⁸ Kin
 sodad na ec'iri tasi a: ow elm ey a eke w̄el ew ign̄
 nyam lele ȳow nyam ab ec'erur em a elm Nyam
 ec'ey. K̄o ey tasi a, el -l'el Nyam ec'εwar ec'ey a.
⁹ Kin εwar a e sodad a: *m'ow m'εwl m̄eny m'ow η
 oḡη a lakpo yec'a, leηη nenε af, εt̄η ayη Sara b'ow
 ew iy ign̄ nyam.*†

¹⁰ Et̄η ow elm na sony ce: k̄o Rebeka ec'a yeji.
 L'ew ey yony ey laḡη Isak ab. ¹¹⁻¹³ Ey yony a, w̄el
 k'ewm kokm el wus, -li ki kokm low ηηη oglog
 low nimamn. Gb̄ek̄o Nyam dad Isak εw es eke:
likpekp a b'ow an̄η jam es a eci es εw em.† Et̄η usu
 ejec'em a, Nyam L̄el dad ninε: *m'erur Jak̄ob m'oc
 εt̄η mi wal Esayu m'elu es.*† Low na εcr nenε,
 yec'et̄η ke Nyam e low a eke beb̄m εw es a éli
 any. Nyam bi s̄osum aḡη ot εse elel eke li b'erur
 ab af, εt̄η s̄osum oc a elm aḡη a ec'ów e bi kok
 a sosiem, k̄o Nyam ce eke b'εs̄η εḡη ab em ow
 b'ann̄ ow.

¹⁴ Sica ayaf si ki dadr ab ee? K̄o Nyam
 enyembri yony yony εs l'el ee? Njan, ow elm

† **9:7** Nuη Ōb 21.12. † **9:9** Nuη Ōb 18.10. † **9:11-13** Nuη Ōb
 25.23. † **9:11-13** Malaki 1.2-3.

εβεν! ¹⁵ Tasi em a, li dad Mois nine: *Mi b'ow m'ikη εγη e m'erur eke mi k'ikη σορη a σορη, ετη mi b'ow m'ονyn εγη eke m'erur eke mi k'ονyn erm mamn a erm mamn.*† ¹⁶ Ow sosome a, Nyam e σορη ikη a άnm agη e low e b'erur ab em, oglog sos eke b'atr es ab em, kō Nyam ce eke ony σορη ikη ab em ow b'ann ow. ¹⁷ Nyam Lel em, Nyam dad Ejipt ec'eb ebu a nine: *M'ew'η eb ebu, yec'ετη ke η em m'έlu em ec'abusu a okm, ke mi kók em e nin a eb es wus na nimum af.*† ¹⁸ Wel b'ekn eke Nyam b'ikη εγη eke l'erur eke li k'ikη σορη a σορη, ετη li b'otur εγη eke l'erur eke li k'otur erm a erm.

Nyam bi sosum agη ot εσε elel eke li b'erur ab af

¹⁹ Gbeko, k'aw ke εγη íbrm im εσε: sica, eke ow el nene, bla sosome emeny Nyam k'enyem ey abr ee? Bwo ec'εγη otu eke ki dogηn low eke li b'erur ab ee? ²⁰ Kō η gbε, bwo el'η eke k'atar Nyam ab ee? *Kō mijel b'íbrm εγη a eke kok'r a εσε: bla sosome ετη kok'm mijel ee?*† ²¹ Kō mijel kok es otum eke ki kok low e l'erur kpeη ab ab ee? Kō l'otum eke kpeη nyam a ce, li k'itl li kok léw sobo nyam oglog léw kprakasa nyam ee?

²² Nyam erur eke k'elu in ec'erm bebl okm ke yégm in ec'abusu a. Gbeko agη a eke n'onny erm bebl wel ab, ke it eke k'irm ogbu es a, l'εγη wel e low l'eb low eku ligbel em. ²³ L'εγη low nene l'eb, yec'ετη ke l'έlu in eci anygbel a e sagb a okm agη eke l'erur eke li ki ye gm in e σορη ikη a e lís. Ow

† **9:15** Okm Ok 33.19. † **9:17** Okm Ok 9.16, Septant em ec'odad eke wel oc. † **9:20** Bèbmn Esayi 29.16; 45.9.

el agñ a eke l'ikñ anym li bēbm l'ēw es eke k'ēñn anygbel na a. ²⁴ Eññ ey s'el agñ amua eke l'ēsñ a. Ow elm Jwifel ec'araññ cē l'ēsñm ey, kō agñ eke elm Jwifel ec'araññ ec'agñ a yeji. ²⁵ Nyam dad low na kokoba òb es Ose e lel ab em:

Agñ a eke elm em ec'agñ a,
mi b'ow m'ēsñ el "em ec'agñ".

Eññ agñ a eke m'érurm a,
mi b'ow m'ēsñ el "agñ e m'erur".

²⁶ Eññ yogñ a eke wēl dad agñ eke:

«Oñy elmn em ec'agñ a,»

wēl b'ow esñ el Nyam ek'ann owr ec'ey. †

²⁷ Esayi, in am elu lebl Israel ec'agñ e lís esē:

Eke batñ Israel eyñ eny nõnõ esē okij any e mirici af yeji,

agñ tel a eke wal es a cē b'ow eññ sel.

²⁸ Tasi em a, Nyam Admaga b'ow kok low a eke li dad a wus af aña,

li b'ow li kok fafa toñ l'ignñ nuñ. †

²⁹ Eññ low na anake Esayi yeji ikñ anym dad a:

blel Nyam Abusu Es okm ey alaw beb es,

ke blel s'áññ esē Sodòm eyñ af,

ke s'ótarir es Gomór eyñ ab. †

Agñ a fēñ eke b'ōny òmn Krist em a Nyam b'oc el agñ nyim nyim

³⁰ Ke ayaf si ki dadr ab ee? Nawrē, agñ eke elm Jwifel a, ólm eke k'el nyim nyim Nyam ec'any af. Gbēkō -l'ēkn eke Nyam eññ eb el, el ec'ōmn a

† **9:26** Bēbmn Ose 2.1-3; 2.25. † **9:28** Ekn Esayi 10.22-23. Akr 27 toñ akr 33 ab em a e sodad a, Pól ot kokoba òb es Esayi e sodad a eke dad a esē elel eke wēl b'ēññ Sēptant em ab af. † **9:29** Ekn Esayi 1.9, ke èkn Nuñ Òb 19.23-28 yeji.

sosiem. ³¹ Ke Israel ec'agn a am ol eke k'el nyim nyim eke -li b'elum Nyam ec'ol a sosiem. Kɔ el -l'owl -l'ok es. ³² Bla sosiem ee? -l'owl -l'ok es, anke -l'olm nyim nyim el na es omn em, -li tutr eke el ec'ow kok em -li b'ow -n'eyn. Eben a, -l'uyum lebn a eke b'elu egn wus ab ab. ³³ Tasi em a, Nyam Lel dad nine:
 Sion eb em, m'am ew lebn nyam eke b'eb agn
 akr,
 lob eke b'elu egn wus es.
 Egn yec'eke b'oc omn elu'l em a,
 sos k'ow om es legn kaka. †

10

Jwifel lele agn eke elm Jwifel ab ab ony Es Kɔtɔkɔ nyam

¹ Agn lisijimel, m'am erur em ec'erm fen em eke Jwifel k'eyn sel, etn m'am ibrm Nyam low na el eci. ² Nawre, m'otu eke mi k'ij el e lis e danke m'ese: Nyam e kok owi ane el erm em tasi, kɔ -l'uwm ow ec'ejagb ab any tasi. ³ -L'irim el el eke Nyam b'ocr agn nyim nyim a, etn -l'ol el ec'el el eke agn b'eel nyim nyim ab es. Ow on -l'eynm -l'ebm el el a eke Nyam b'ocr agn ese agn nyim nyim af a. ⁴ Tasi em a, Krist kok Mois ec'ol a e low iy neny, yec'etn ke Nyam oc agn fen eke b'ub Krist nawre a agn nyim nyim.

⁵ Mois in obi non el el eke wel otu eke k'eel nyim nyim ol ec'elum sosiem a nine: *egn yec'eke bi kok ol ec'ow a fen ek'anen em a, b'ow ane owr in em.* † ⁶ Gbeko kin yec'eke li dad agn a eke Nyam

† **9:33** Bèbmn Esayi 8.14; 28.16. † **10:5** Ob Ap 18.5.

b'oc εσε αγη nyim nyim af el ec'omn a sosisem a e lís: *kì dad η ec'erm ab em k'εσε: bwo ec'εγη b'ow uyu afr ee?* Εσε εβεν eke wel am ibrm, kò bwo b'ow uyu afr ony Krist usm es ee? ⁷ Εμεny *kì dad k'εσε: bwo ec'εγη b'ow us es wus lokm ee?* Εσε εβεν eke wel am ibrm, kò bwo b'ow us es yogη ony Krist elu okm αγη ek'uw ab em ee? ⁸ Ow elm εβεν, anke wel non: *odad a anη'η saw, η e neny ab em lele η ec'erm em ab ab.†* Ετη odad na, in anake l'el omn ec'amani a eke s'am ob a. ⁹ Eke η e neny bi dad αγη fηη ec'any af εσε Jesu el Εs Kotoko, † ετη ub nawre η ec'erm ab em eke Nyam igbm'n luw em a, ow b'ow on'η εηη sel. ¹⁰ Tasi em a, eke si b'ub nawre ey ec'erm fηη em a, Nyam b'oc ey εσε αγη nyim nyim af, ετη eke si b'elu ey ec'omn a okm αγη fηη ec'any af a, li bi sog ey. ¹¹ Εε, Nyam Lel dad nine: *Εγη yec'eke b'oc omn elu'l em a, sos k'ow om es λεγη kaka.†* ¹² Ow sosisem a, ereb anm Jwifel lel αγη ek'elm Jwifel ab ab ec'aran ij. El fηη Εs Kotoko nyam ce -n'onny, ετη li b'onny αγη a fηη eke b'elu'l lebl a in ec'ow amamn a. ¹³ Nyam Lel dad nine: *Εs Kotoko b'ow sog αγη a fηη eke b'ow elu'l lebl a.†*

Amani Mann e kokoba ec'ob

† **10:8** Ol Okn 30.12-14. † **10:9** *Εs Kotoko*:Grek em a *Kurios*. Sica eke Jwifel a erur eke k'itηη Amani Sig a eke wel non Ebre em a, Grek em a, Nyam eci nin a eke ij Ebre em, ke el YAHWEH (Admaga), -n'onny -l'itηη ow el *Kurios* (Εs Kotoko). Anja wel am εγη eb eke Jesu in obi a el Εs Kotoko. † **10:11** Esayi 28.16, Septant em ec'odad eke wel oc. Esayi e lel ab em e sodad eke wel b'εηη Rom nun 10 na em a, Septant em wel ot. † **10:13** Joel 3.5.

14 Sica ayaf -li b'ow -l'elul Es Kɔtɔkɔ lebl, eke -l'ubm ow nawre ee? Etɲ ayaf -li b'ow -l'ub ow nawre, eke -l'irim ow e lís owi ee? Etɲ emeny ayaf -li b'ow -l'iri ow e lís owi, eke eɲɲ ɔbm el ow ec'amani ee? 15 Etɲ ayaf eɲɲ k'ɔbr ow ec'amani, eke wɛl eram eɲɲ ow ec'ee? Ow sosiem wɛl nɔn Nyam Lɛl em: *Èben tasi eke ow akpl eke wɛl ki lɛr aɲɲ a eke b'ɔb samani amamn a eci mower anal†* 16 Gbɛkɔ, ow elm aɲɲ a fɛɲ eluam Amani Mamn a. Tasi em a, Esayi dad ow e low nine: *Es Kɔtɔkɔ, kɔ bwo ec'egɲ ub ey e Nyam odad a nawre ee?†* 17 Njɛ, eke eɲɲ b'iri amani a, ow anake li b'ub Es Kɔtɔkɔ nawre a, etɲ amani na, ow ow el Krist e lís ec'odad a.

18 Ow sosiem m'am ibrm m'ɛsɛ: kɔ Jwifɛl amua, -l'irim odad na e low ee? Yadh, -l'iri! Tasi em a, Nyam Lɛl dad nine:

Wɛl iri el e lebl wus nimum af
etɲ el e sodad ebl im toɲ ok wus e nuɲ. †

19 Ow sosiem emeny m'am ibrm m'ɛsɛ: Kɔ Israɛl ec'agɲ na, -li k'irim low a k'okm el es sos em ee? Ke Mois ikɲ anym dad el Nyam ec'odad a nine:
Mi b'ow m'ɔɲ nyamn eyr ɔny ɔny aɲɲ na ek'el
aɲɲ ek'ɔnym any a e lís.

Mi b'ow m'ɔɲ erm ebl ɔny
aɲɲ ek'ɔnym low any uw kaka a e lís. †

† 10:15 Esayi 52.7. † 10:16 Esayi 53.1. † 10:18 Selu 19.5, Septant em ec'odad eke wɛl oc. *El e lebl... el e sodad...*: Selu na em a, ow el Nyam e mob e kok anɲ afr a e danɲu ek'ij. Pɔl am oc selu na ec'odad ebl a bebmn Krist e jam us esɛl ec'Amani Mamn a eke k'oc im ɔmun es susu susu fɛɲ ab ab. † 10:19 Ol ɔkn 32.21.

20 Ետի Esayi oc lokm susu em dad nine: kin low eke Nyam dad:

Աղի a eke լմ'մ es a, el -n'ըն'մ.

Ետի մ'ելու sos լմ mi yegm agի a eke ibram im low kaka a. †

21 Գեկո Israel ec'agի a e lիs a, Nyam dad nine:

Լեցի nimum a,

մ'եցիմ abu es bieku nyam

eke էլuam low, ke էցիմ em e low ebm a e lիs. †

11

Nyam igիm Israel eյի elum es

1 Sica m'am ibrm m'եսե: կո Nyam in ec'agի na es l'igի l'ok wել ee? Nյալ! Աղե em m'el Israel iy, Abraham e lilaw lele Բեյյաե ec'eb em ec'եցի ab. 2 Nyam igիm in ec'agի a eke in obi l'ikի anյm li sսsum l'ot a, l'elum es. Eke m'ոնյm yadի, ke uwr Eli e sodad eke anի Nyam Լել em ab any, yogի a eke n'am ok Israel eյի dedeku es Nyam ogի a. 3 Ետի kin odad a: *Եs Kոտոկո, -l'ibi η eci kokoba յb esel a, -ni ηսիη η e segb waw usu a. Em sոյ cե anake m'ann a, eտի em yeյi -n'am erur eke -li k'ibi'm.* † 4 Ետի Nyam ec'eke dad յի'n a el bogի ec'ee? *Anm η sոյ! M'edիη agի fandi լոբի m'ew es em eci, agի a eke ճկմ յwrոկր wus igիm Baal nun a.* † 5 Կեֆեյնա yeյi low nyam a cե. Աղի տել anի eke Nyam in ec'erm mamn ab em edիη ew es. 6 Eke Nyam in ec'erm mamn ab em sսsum ot

† 10:20 Esayi 65.1. † 10:21 Esayi 65.2. † 11:3 1 Էb Ebu 19.10,14. † 11:4 1 Էb Ebu 19.18. *Baal*: el ob mum nyam eke bieku eյeci eյec'a eke ir titm Israel eյի a b'igի nun esե nyam af. Israel eյի ոնո յեյի յb nun am igի nyam na nun.

el, ke ow elm el ec'ów eke -li kokr a sosisem. Blél ow el eben, ke Nyam ec'erm mamn em ec'ob ap a elm bibm ɔfr em ij.

⁷ Sica ayaf si ki dadr ab ee? Israel eyɛn eɛnm ob a eke -n'am ɔl es a, kɔ agɛn a cɛ eke Nyam sɔsum ot a eɛn ob a; agɛn likpr a ɔny erm tuɔtuɔ, ⁸ eɛn eɛe elel eke wɛl nɔn Nyam Lɛl em ab af: *toɛ ke igɛn yɛfɛnyina a, Nyam ɔɛn el eci low iri a anɛn eɛe ob eke uw af, n'ɔm abusu eke el ec'anyamn a k'ekn es, ke el ec'oru a iri ów.*† ⁹ Eb ebu David yɛji dad ninɛ: *Ke el eci ob ij egbɛl a ítɛn el meb eke wɛl uk el, nɔmu e wɛl eɛn, el e wus ok eci, ke Nyam kók el ow e low.* ¹⁰ *Ke -l'el ány eflu, -li k'eknmn low kaka fɛn! Ke Nyam úyul el eɛekp leg leg ɔny ibn el es sɛgɛn fɛn!*†

Agɛn a eke elm Jwifɛl a eci sel eɛn owi

¹¹ Sica m'am ibrm m'ɛsɛ: kɔ Jwifɛl na wus -l'ok kɛkɛn kɛkɛn ab ee? Njan! Gbɛkɔ el eci low any ɔbr a ɔɛn eɛn bieku eɛeci ec'agɛn a ɔtu eɛn sel. Eben a, ow ɔɛn Israel eyɛn am ogɛn el nkɛ. ¹² Israel eci low any ɔbr a ism wus ów amamn egbɛl egbɛl ab, eɛn in eci wus ey a ism agɛn ek'elm Jwifɛl a ów amamn egbɛl egbɛl ab. Sica, lɛgɛn a eke Jwifɛl a fɛn b'ow ewl eɛn Nyam e low eb a, ow ayl tasi eke Nyam ec'ów amamn egbɛl a emeny b'ow agb bobn.

¹³ Sica, ɔny eke elmn Jwifɛl a, ɔny anake m'am dad ɔny odad a. Em m'el Krist ec'erm es agɛn a ek'elm Jwifɛl a eci, eɛn m'ony sos em inɛn em e juma na em. ¹⁴ Juma na eci kok em a, m'am ɔny

† **11:8** Ol ɔkn 29.3; Esayi 6.10. † **11:10** Selu 69.23-24, Septant em ec'odad eke wɛl oc.

tutr eke mi b'ow m'obn em lisijimel Jwifel eci ηk्रे ogn a, ke ow óη m'eb agη nyam nyam el em. ¹⁵ Tasi em a, eke Nyam ew el saw a, l'okr em wus ab. Sica, legη a eke li b'ow l'ewl l'eb wel a, bla lowi b'ow ey ab ee? Agη eke uw a b'ow ewl anη owr.

¹⁶ Eke futufutu ec'ogog nyam el Nyam eci, ke futufutu a nimum yeji in ec'ana. † Etη eke likη nyam eci min a feη el Nyam eci, ke ál a yeji in ec'ana. ¹⁷ Israel eyη anη ese olivie ikη eke wel ewl ogm, ke Nyam bubr in ec'ál beb es af. Etη η, eke elm Jwif ke anη ese akp ofr em ec'olivie ikη af a, l'oc l'ujr'η likη lis ab em, wuwlm ekη ál tasi a eke cucu likη lis a eke wel ewl ab ab. Etη sica, otu eke in ec'ekη ál ab ab k'énη mij a eke b'anη in e min ab em ow a. ¹⁸ Ow sosome, k'im ekη ál a ec'any af k'ij en! Eke erur eke k'ij en, okn eke ow elm η ec'abu em likη a e min a anm, kó η likη a e min a ec'abu em anη.

¹⁹ N b'ow dad ese: wel bubr ekη ál es etη em, wel oc ujr'm likη lis ab em. ²⁰ Na low nawre! Wel bubr el es anke -n'onym omn, etη η akηm likη lis ab ab, anke ony omn. N k'ew sos, kó erηn anake k'onny'η a. ²¹ Ee, anke eke Nyam egbm Jwifel eke el likη can a ec'ál ab es, η yeji li k'ow l'egbm'η es. ²² Ebmn nyamn ekn elel eke Nyam b'elu in ec'erm mamn ony lel in e tuotuo el ab ab okm a: l'elu in e tuotuo el a okm agη eke ok wus a e lís, etη l'elu erm mamn okm η e lís. Gbekó ow it eke k'anη in ec'erm mamn ony ab em, ek'ow elm eben, η yeji li b'ow l'ubr'η es ese likη lal af.

† 11:16 Ekn Awl 15.19-21.

²³ Eke batɲ Jwifel ign el eci erm tuotuo a elu es, Nyam b'ow ewl oc ujr el yogɲ a eke anym em a -n'anɲn a, anke n'onny abusu eke li k'ujr wɛl em.

²⁴ Tasi em a, ɲ, akp ɔfr em e likɲ lal el. Nyam ubr'ɲ es etɲ oc ujr'ɲ likɲ eke wɛl ewl em, ɲ ec'a ow elm elel eke wɛl ki kokr a. Jwifel ec'a, el -l'el likɲ a eke wɛl ewl a ec'al. Ow sosiem, ow b'ow ew fuɛfuɛ eke Nyam k'ujr el likɲ na eke ow el ow em -l'elil -l'okr ɔkm a.

Israel eyɲ fɛɲ e sel eɲɲ

²⁵ Agɲ lisijimɛl, kin Nyam e lís e low e lol es ke m'erur eke mi ki yɛgm ɔny uwr any, yec'etɲ ke ɔny eke elmn Jwifel a, k'ócrmn ɔny sosi eke eel ɛsɛwru. Israel eyɲ ec'ogog nyam k'ow ɛɲɲm eke k'iri low, etɲ ow b'ow anɲ ibn toɲ bake ɛb ɛb ɛjec'a e nɛny a nimum ewl ow Nyam ogɲ. ²⁶ Etɲ ɛbɛn a Israel eyɲ tasi a fɛɲ b'ow eɲɲ sel, ɛsɛ elel eke wɛl nɔn Nyam Lɛl em ab af: *Es Eb Elu ɛs a b'ow anɲ Jerusalem ow. Li b'ow n'onny Jakob ec'eb a eci low any ɔbr a l'oc es.* ²⁷ Etɲ Admaga ign af dad ninɛ: *kin sinm a eke mi b'ow mi kok el ab lɛɲɲ a eke mi b'ow m'onny el e sikpl a m'oc es a.*†

²⁸ -L'ɛɲɲm Amani Mamn a -l'ebm, ow ɔɲ -l'ewl -l'el Nyam ec'efnu etɲ ɛbɛn a, ɔny, ow akpl ɔny eci. Ke Nyam eke sɔsum ot el a, in ec'agɲ eke wɛl k'el eci. Li b'erur wɛl el lagɲɛl sosiem. † ²⁹ Tasi em a, lɛɲɲ kaka Nyam ewlm ébm ob eke li b'ɔɲ ɛɲɲ a, etɲ agɲ a eke li bi sɔsum l'ot a, l'ígɲm l'elum wɛl es lɛɲɲ kaka. ³⁰ Lɛɲɲ sig em a, ɔny ɔbar Nyam any, kɔ caca em a, Jwifel anake ɔbr

† **11:27** Esayi 59.20-21, Septant em ec'odad eke wɛl oc. † **11:28** *el lagɲɛl*:ɛsɛ Abraham, Isak lele Jakob ab af.

Nyam any, ke ow ɔŋ, ɔny eŋan Nyam eci sɔrŋ ikŋ a. ³¹ Eŋ el ec'a yeji eβen ce ow b'ow el: sica el yeji, -li b'ow -l'ɔtu -n'eŋn Nyam e sɔrŋ ikŋ a, ɔny eci sɔrŋ ikŋ a eke Nyam ɔny a sɔsiem eci. ³² Tasi em a, aŋŋ a feŋ ɔnym elum, ow sɔsiem Nyam egb el es -li kok ów eke -l'erurir a, yec'etŋ ke li yégm wel feŋ in eci sɔrŋ ikŋ a.

Nyam agb

³³ Nyam ec'ob ɔny a agb nawre tasi! In e sɛwr a lel in e low any uw ab ab ɔtu nɔnɔ, eŋŋ kaka k'ɔtum uwm in ec'ów eke li bi dad l'ucu es ab any, eŋŋ kaka k'ɔtum irim in ec'ów eke li beβm l'ok es a. Nyam Lel dad nine: ³⁴ *Bwo uw Es Kɔtɔkɔ eci tutr ab any ee? Bwo ɔtu eke k'om'n ów ee?†* ³⁵ *Bwo ikŋ anym ɔŋ Nyam ob, eke sica Nyam yeji k'owr ɔŋ'n ee?†*

³⁶ Eŋŋ kaka, aŋke in em feŋ b'anŋ ow, in em feŋ ecr anŋ etŋ el in eci. Anygbel él Nyam eci eŋŋ feŋ! Amen!

12

Krist ab ec'eb ir owr

¹ Aŋŋ lisijimel, Nyam ɔny ey eci sɔrŋ ikŋ. Ow sɔsiem, m'am ɔm ɔny ów eke k'ocr ɔny ec'eŋŋ el a nimum lele ɔny ec'owr anŋ ab ab ápr ir, eβe egb waw ek'ayl ke akpl af. Na anake el nuŋ iŋŋ tasi a ek'it eke k'ɔŋŋ in a. ² K'ùsr wus eke s'ir af a ec'agŋ em ec'ów a jam, kɔ yèbr Nyam itŋn ɔny e tutr a nimum. Eβen ke ótur uwr yec'eke l'erur

† **11:34** Esayi 40.13, Septant em ec'odad eke wel oc. † **11:35** Job 41.3.

ab any: yec'eke akpl, yec'eke akpl'l sos em lele yec'eke iy neny bebmn ab ab.

³ Bibm em ec'ob ap ofr em a eke Nyam onj'm a sosiem, m'am dad ony em ec'eghni nyam nyam fey eke k'ocrm in sosi egh ligbel. Ko òkr nunj em es, ke jéjr ony sosi okr omn a eke Nyam onj ey ab em. ⁴ Tasi em a, ey e sos megl ab em susu ogog nono anj, ko el fey -li kokmn juma nenyembri nyam a. ⁵ Nene anake s'anj Krist ab ec'af okr ab em a. S'eny nono, ko ey fey a s'el sos megl nyam. Ety ey fey s'okr af ey ofr em, egh egh ec'usu ek'anj a, ese sos megl nyam ec'ogog ogog ec'ab af. ⁶ Bibm em, Nyam onj ey sob ap ofr em, etj egh egh ejn in eci. † Ow sosiem, ek'egh nyam ejn bibm ek'el odad dad eci ese kokoba ob es af a, ke li dad yec'a eke okr af ey ec'omn ab ab a. ⁷ Ek'egh nyam ejn bibm ek'el juma ec'abu elum eci, ke n'am kok abu elum es e juma, ek'egh nyam ejn bibm ek'el low yegm eci, ke n'am yegm agj low, ⁸ ke egh ek'ejn bibm egh e sos es atr ec'a, am atr agj sos es. Egh ek'am onj agj ob a, onj erm nyam em, egh ek'am nyimn agj a, nyimn el gbragbra kok em. Egh ek'am elum ogboru abu a, elum el abu sos em inj em.

⁹ Ke ony ec'erur a el nenyembri nyam em; ifan low njnj kok, ke úcur low mamn e kok onyn es. ¹⁰ Erurir ony ofr erm froro em, ese Krist em ec'agj lisijimel af. Èel agj eke b'ogh es elum el lawlel. ¹¹ Kòkr Es Kòtòkò eci juma gbragbra kok em, ke sos am kaka k'anm em, ke ow el ony

† **12:6** Èkn 1 Korent 12.4-11, 27-31; 1 Pier 4.10-11.

ec'erm fɛɲ ɛm. ¹² Ànɲn sos ɛm iɲn ɛm ɔny e low ɔmn a sosiɛm. Ɔnyɲ ɛrm susu gbɛɛ ij ɛm, ùcur Nyam ɲɔɲn ɔnyɲ es. ¹³ Èlumn Nyam ec'agɲ ek'ɔny es abur a abu, ke ɛgɲ fɛɲ bèbmɲ sos ebr agɲ a eke b'ow ɔny ogɲ a ɛɲnyɲ ɛɲnyɲ.

¹⁴ Ìbrmɲ Nyam e low mamɲ ɔɲn agɲ eke b'ijr ɔny gbɛɛ a, ìbrmɲ low mamɲ, kɔ ow k'él low ɲɲɲ. † ¹⁵ Ànɲn sos ɛm iɲn ɛm agɲ a eke b'anɲ sos ɛm iɲn ɛm ab ab, ke íkɲn ɔɲn, agɲ a eke am ikɲ ɔɲn ab ab. ¹⁶ Nɛny ókr ɔny af ɔny ɔfr ɛm. K'èel es ɛfuu, kɔ ègɲn es is ɛm e juma kok ebr. † K'ònyɲ tutr eke ɔny eel agɲ eke uw low fɛɲ any.

¹⁷ Low ɲɲɲ eke ɛgɲ kok ɔny a, kì kokr k'ɔbar ir any, kɔ ɔɔl low mamɲ kok es agɲ fɛɲ ec'any af. ¹⁸ Èke ow el ɔny obi ɛm, ɛɲɲ ow ɔtu eke ow k'él ɛbɛn, ìir ɛb ɛrm es ɛy ɛm agɲ fɛɲ ab. ¹⁹ Erur ɛm ec'agɲ lawlɛl, low eke ɛgɲ kok ɔny a, ɔny obi kì kokr ir, kɔ ègbr Nyam ec'erm bebl ab es kok ow e low. Tasi ɛm a, Nyam Lɛl ɛm a, Nyam dad nine: *Ɛm mi b'usr ɛgɲ usu mi kok low eke wɛl kok'r a! Ɛm mi b'ow m'ɔɲ ɛgɲ ɛgɲ ec'ek'it eke k'ɛbm a!†* ²⁰ Gbɛkɔ li dad yɛj'ɛke: *Eke ɲ ec'ifnu namɲ am ɔny, ɔɲ'n ob l'íj, eke mij amɲ am ɔny'n, ɔɲ'n mij l'ɛgɲ. Eke batɲ bi kok ɛbɛn a, ow anɲ ɛɛ almali ek'am ot ok'r nuɲ af.†* ²¹ Kì yɛb low ɲɲɲ k'akm'ɲ es, kɔ òc low mamɲ akmɲ low ɲɲɲ es.

† **12:14** Bèbmɲ Matie 5.44 lele Luk 6.28 ab. † **12:16** ègɲn es is ɛm e juma kok ebr:odad na Grɛk ɛm wɛl ɔtu ek'itɲn ɛjec'ɛm dad ɛɛ: ègɲn ɔgbɔru ab ec'iririr ebr. † **12:19** Ol Ɔkn 32.35. † **12:20** Nyandrɛ 25.21-22, Sɛptant ɛm ec'odad eke wɛl oc.

13

Elumn agɲ ek'ɔnym es ɛw ab a

¹ Ow it ek'ɛɲ fɛɲ k'elumn agɲ ek'ɔnym es ɛw ab a. Tasi ɛm a, Nyam ɛm es ɛw fɛɲ b'ann ow, ɛtɲ agɲ a ek'ɔnym es ɛw ab a, b'ɛw agɲ es anke Nyam ɔɲ abusu. ² Ow sosiɛm, eke ɛɲ nyam am ɔny low es ɛw ɛsɛl ab a, ke Nyam e low a eke ɛɲ eb ab ab anake n'ɔny low a, ɛtɲ agɲ a eke ɛɲɲm ɛluam ɛl a, ɛl obi ɛl obi am eb jɛj ok ɛw sos. ³ Eke wɛl am kok low mamn, wɛl ɔtum eke k'uru agɲ ek'ɛw ɛy es a, kɔ wɛl ɔtu eke k'uru ɛl eke wɛl am kok low ɲɲ. Erurm eke k'uru es ɛw ɛsɛl ee? Ek'ow el ɛbɛn a, kòk low mamn, -li b'ow -l'aw'ɲ. ⁴ Tasi ɛm a, es ɛw ɛsɛl am kok Nyam eci juma yec'ɛtɲ ke -ni nyimn'ɲ ɛy low mamn ɛm. Gbɛkɔ eke am kok low ɲɲ, ow it eke ɛrɲn k'ɔny'ɲ. Tasi ɛm a, es ɛw ɛsɛl ɔny abusu eke k'ɛw low ɔɲ'ɲ, † ɛtɲ ow elm ɔfr ɔfr nɛnɛ cɛ! Eke es ɛw ɛsɛl b'ɛw low ɔɲ ɛɲ, ke -n'am kok Nyam e juma, -n'am ɛlu Nyam ec'ɛrm bebl a ɔkm ɛɲ eke bi kok low ɲɲ a e lís. ⁵ Na sosiɛm ow it eke si k'elumn es ɛw ɛsɛl, ɛtɲ ow elm Nyam ec'ɛrm bebl a eke si k'aru s'ɛgb es a cɛ eci, kɔ eke ɛy e tutr ɛm a, s'uw any eke ow el low mamn a sosiɛm.

⁶ ɛtɲ low na sosiɛm yɛji anake b'ɛnmn nɛmpo a. Tasi ɛm a, juma kok ɛsɛl a eke b'ibr ow eci labm a, Nyam in obi abul ɛl ow e juma. ⁷ ɔɲn ɛɲ ɛɲ fɛɲ yec'a ek'it eke ki kokr ɔɲn in a: nɛmpo fɛɲ ek'it eke ki sɔgr ɔɲn in a, sɔgr ɔɲn in; ke kɔprɛ ek'it eke ki sɔgr ɔɲn in a, sɔgr ɔɲn in. Eke

† **13:4** *es ɛw ɛsɛl ɔny abusu eke k'ɛw low ɔɲ'ɲ*; Grɛk ɛm ec'elɛl eke wɛl b'irir a el: *ow elm ɔfr ɔfr es ɛw abum lab any yony.*

ow el elum k'elumn egn, elum in. Etn ek'ow el sos k'usar egn, usar ir sos.

Erur eke wel b'onny egn kaka feg ec'a, el ol a tasi

⁸ K'onymn egn kaka ec'ob ab, ek'ow elm erur eke k'onyn ony ofr em a ce e labm. Egn yec'eke b'erur agn ejec'a, kok ol a e low feg iy neny. ⁹ Tasi em a, sol a feg eke uwr any ese: *K'ejum η e yow oglog η ec'ign. K'ibim egn. K'iy mil. K'ocm nyamn eyr em erurm ob ek'elm η ec'a,† lele ejec'a feg ab, ob okr af anη ol nyam na em: B'ow erur egn kaka feg ese η obi af.* ¹⁰ Eke egn ony erur, li k'otum li kokm egn ejeci low ηn, etη eben a, ow b'onny wel kok ol a e low feg iy neny.

Bèbmn sos legη eke Krist b'ow ow a eci

¹¹ Ony uwr legη eke s'anη em ab any: ow el wanci eke k'ufnmm es ony e memn eru ab em! Tasi em a, sel egn a titm ey akm legη a eke s'ub Krist nawre a. ¹² Ow k'ow ibnm, legη uk b'ow uwr etη legη owr b'ow ey okm. Ow sosiem, s'il ey ec'ow enη a feg eke si bi kok ncok em ab es. Ke si bébm sos usuayl em ec'eb ir eci. ¹³ S'ir eb low nenyembri nyam em, ese legη owr fitan af: s'aru ob ij nōnō lele mar egn nōnō ab s'egb es. Si k'ágbr lōnη egn kaka feg ab, si k'ir eb suksuk kok owi em, ke si k'anm ów es atar lele uwerη ogη ab e low em. ¹⁴ Anηn ese elel eke Es Kōtōkō Jesu Krist anη ab af. Eke ów aw enη a ek'anη ony em a b'erur eke k'odu im ok ony low ηn em, k'onan in abusu.

† 13:9 Okm Ok 20.13-17; Ol Okn 5.17-21; Ob Ap 19.18.

14

Kí jejm esj jim Krist em e low okm

¹ Ɛgɛn ɛgɛn eke ɛw fuɛfuɛ ɔmn em a ebr, ke kí dadmn low nɔn in e tutr eke li b'ony ab af.

² Oglog ke ɛgɛn nyam ɔny tutr eke l'otu e li k'ij ob fɛn, ke ɛgɛn ɛjeci nyam eke ɛw fuɛfuɛ ɔmn em a, k'ijm ndey ke n'am ij suw obi. ³ Ɛgɛn a eke b'ij ob fɛn a itm eke k'ifn ɛgɛn a eke íjm ob bɛb a. Ɛtɛn ɛgɛn a eke íjm ob bɛb a itm eke ki jɛj ɛgɛn a eke b'ij ob fɛn a e low ok, anke Nyam in obi ɛgɛn eb'r.

⁴ N, bwo el'ɛn eke ki jɛj Ɛs Kɔtɔkɔ e juma kok ɛs e low ok ee? Ke n'inym es afr oglog ke l'ɛy wus, na in ec'Ɛs Ɛw Ɛs a e low. Ɛtɛn li b'ow n'inym es afr, anke Ɛs Kɔtɔkɔ ɔny abusu eke k'ucu ɔny'n es.

⁵ Ɛgɛn nyam ɔtu ek'am tutr eke sɛgɛn bɛb ɔny any akm sɛgɛn ɛjec'a, ke ɛgɛn ɛjeci nyam in am tutr eke -li bɛbmn el fɛn. † Ow akpl cɛ ek'ɛgɛn ɛgɛn k'ony ɔmn tasi ow eke n'am tutr ab em. ⁶ Ɛgɛn a ek'am ok ereb sɛgɛn ec'araɛn a, am kok ɛben Ɛs Kɔtɔkɔ eci. Ɛgɛn a ek'am ij ob fɛn a, am kok ɛben Ɛs Kɔtɔkɔ eci, anke li b'ɔn Nyam bia in ec'ob ij a eci. Ɛtɛn ɛgɛn a ek'ijm ob fɛn a, am kok ɛben Ɛs Kɔtɔkɔ eci, anke in yeji li b'ɔn Nyam bia. ⁷ Ɛy em a, ɛgɛn kaka ánm owr in obi eci, ɛtɛn ɛgɛn kaka úwm in obi eci. ⁸ Eke s'anɛn owr, ke Ɛs Kɔtɔkɔ eci s'anɛn owr, eke s'am uw, ke Ɛs Kɔtɔkɔ eci s'am uw. Fɛn em a, s'el Ɛs Kɔtɔkɔ eci. ⁹ Ɛɛ, Krist uw ɛtɛn n'anɛn luw em l'igb, yec'ɛtɛn ke l'ɛw agɛn a fɛn ek'ub'r nawrɛ ab es, el a eke uw lele el a eke anɛn owr ab ab. ¹⁰ Kɔ n, bla sosiɛm am jɛj esj jim e

† 14:5 Ɛkn Galat 4.10; Kolos 2.16-18.

low ok ee? Etn η gbε, bla sosiem am ifn esη jim ee? Tasi em a, ey fεη si b'ow s'im Nyam ec'any af, ke li jέj ey e low l'ok. ¹¹ Nyam Lεl em wel nεn: *Em, Es Kεtεkε ek'anη owr, m'am ij nεny m'εεε: ob ob pupukpaη b'ow ok εwrεkp wus em ec'any af εtn εl fεη -li b'ow -li kεklm em ec'anygbεl a.*[†]

¹² Ow sosiem, ey em ec'εgηni nyam nyam fεη b'ow jεj in e lís e low ok Nyam ec'any af.

S'όλ low yec'a eke b'is erm es ey ab es

¹³ Sica s'εwr ey εfr eci jεj ok owi ab es. Ke ow tasi eke k'εgηn ebr a el: k'όcmn ob kaka εwmn es εny lisijim anym in eci wus εlu eci oglog in e low ηuη em ey eci. ¹⁴ M'uw any εtn Es Kεtεkε Jesu em ow ayl'm sos em eke ob kaka in obi em a elm ob ek'aylm. Gbεkε ek'εgη nyam am tutr ek'ob nyam el ob ek'aylm, ke ow el ob ek'aylm in eci. ¹⁵ Eke am εη esη jim ij gbre ob ek'am ij a sosiem, ke irm εb erur em ij. Ob ij owi nun af, kì ηuηn esη jim nyam eke in sosiem Krist uw a! ¹⁶ Ob yec'eke am εkan εε εny ec'ob mamn af a, εtum eke k'εη agη εjec'a abusu cak εny. ¹⁷ Tasi em a, Nyam e gbrenγbi usu a elm ob ij lele mar εgη ab e low. Kε Nyam e gbrenγbi usu a, nyim nyim el, erm es ey lele sos em iηn a eke wel b'εηn Abη Lala em a e low. ¹⁸ Εgη a eke b'ignη Krist nun εben a e low b'akpl Nyam sos em, εtn agη yeji b'aw'r.

¹⁹ Ow sosiem, s'όλ low yec'a eke b'is erm es ey, ke b'elum ey abu s'okr af s'imn anym eci εmn em ab es. ²⁰ Kì ηuηn Nyam eci juma a ob ij owi nun

[†] **14:11** Esayi 45.23, Septant em ec'odad eke wel oc.

af! Tasi, ob a fɛɲ wɛl ɔtu eke k'ij, gbɛkɔ ow akplm eke wɛl k'ij ob, eke ow b'ow ɔɲ ɛɲɲ lisijim nyam ɛy low eke n'am ɛkn ɛsɛ sikpl af ab ɛm. ²¹ Ow akpl eke k'ijm ndey, † k'ɛɲɲm mar, s'úbr es s'ɛsɛ: kí kokm low kaka fɛɲ ek'ɔtu eke k'ɔɲ ɛsɲ jim ɛy wus a. ²² Yec'eke am tutr low na af a, ow áɲɲ'ɲ ɛrm ɛm Nyam ec'any af. Ehe él ɛɲɲ a eke low ɛym sos ɛm wanci ab af eke li b'ucu low n'ɔny eke li ki kok a eci. ²³ Gbɛkɔ ɛɲɲ nyam ek'am ij ob ke am bɛbar in ɛm eke ow akplm a, ɛɲɲ ikɲ a, Nyam b'ow ɔb'r low. Tasi ɛm a, l'él ɛɲɲ eke nɛny okrm af in ec'ɔmn ab ab, ɛtɲ low fɛɲ eke wɛl am kok ke elm ɔmn ɛm a, el sikpl.

15

S'ébr Krist e sɛwl a

¹ Sica, ɛy a eke s'ij lɛc ɔmn ɛm a, ow it eke si k'ɛɲɲ él a ek'ɔnym lɛc na a ec'elɛl eke b'ɛkan ów a s'éb, ke si k'ólɲm ɛy e low eke si b'erur a cɛ es. ² Ow it eke ɛy ɛm ec'ɛɲɲ fɛɲ ki kok low eke b'akpl lawl sos ɛm in e low nimamn eci, ke ow élum ɛy abu s'okr af s'imn anym eci ɔmn ɛm. ³ Krist ɔlm low eke l'erur ab es. Kɔ ɛsɛ elɛl eke wɛl nɔn Nyam Lɛl ɛm a: *Wɛwr a eke wɛl wɛwr'ɲ a ɛwl mɛny ok'm af.*† ⁴ Tasi ɛm a, lɛɲɲ sig ɛm e Nyam e Silɛl a fɛɲ eke wɛl nɔn a, el ɛy e low yɛɲm eci. -L'it eke -li k'ɔɲ ɛy ɛrm susu lele sos es atr ab, yec'ɛtɲ ke s'óny low ɔmn. ⁵ Ke Nyam ek'in ɛm ɛrm susu lele sos es atr ab anɲ a, óɲ ɔny ɔtur ɔny

† **14:21** k'ijm ndey: ow elm ob eke wɛl k'ij a Pɔl ɛdɲnm. Agɲ cɛ n'am ɔm ów eke ɛɲɲ k'ɛɲɲ lawl ec'elɛl eke b'ɛkn'n low a eb, ke li kí kokm low kaka fɛɲ eke k'ɛy ow sos ɛm a. † **15:3** Selu 69.10.

ɔfr em a iir eb neny af okr em, ese elel eke Jesu Krist yegm ɔny sewl ab af. ⁶ Ɛtɛn erm nyam em lele lebl nyam em ab, b'ow ɔtur kɔklmn Nyam ey Ɛs Kɔtɔkɔ Jesu Krist ec'Ɛs ec'anygbel a.

⁷ Ow sosiem a, ɛgɛn ebarir ɔny ɔfr, ese elel eke Krist eb ɔny Nyam ec'anygbel a ec'ab af. ⁸ M'am dad ɔny, Nyam ij neny nyam. Ow sosiem Krist ow el Jwifel e juma kok Ɛs, † yec'etɛn ke ɔw a eke Nyam ɛwar ey lagɛl a, li kɔk ow iy neny. ⁹ Ɛtɛn agɛn a ek'elm Jwifel a am kɔklm Nyam ec'anygbel a, in e ɔɔrɛn ikɛn a sosiem. Tasi em a, Nyam e Silɛl ab em wɛl nɔn:

Na sosiem, mi b'ow mi kɔklm'ɛn ebr ebr fɛn ec'araɛn

ɛtɛn mi b'ow m'ɛgɛn ɛn e nin a ec'ɛj. †

¹⁰ Ɛtɛn emeny Nyam e Silɛl a dad nine:

Ɛb ɛb ec'agɛn, kɔkr sos em iɛn Nyam ec'agɛn ab ab. †

¹¹ Ɛb ɛb a fɛn ec'agɛn, kɔklmn Ɛs Kɔtɔkɔ!

Ke agɛn a fɛn kɔklm'n! †

¹² Ɛtɛn Esayi yeji dad nine:

Jese eci bosu em ec'ɛgɛn nyam b'ow ow.

Li b'ow l'igb l'ɛw ebr ebr ab es,

ɛtɛn ebr ebr a b'ow oc el eci low ɔmn a ɛw'r af. †

¹³ Ke Nyam eke b'ɔn agɛn low ɔmn a yibr ɔny erm es ey lele sos em iɛn ab, ɔny ec'ɔmn a sosiem. Ɛben ke ow ɔn low ɔmn iy ɔny em Abɛn Lala e lɛc ab em.

Low nuɛn af eke Pɔl am awɛn lel a

† **15:8** *Jwifel*:Grek em ec'elel eke wɛl b'iri a el: agɛn a ek'ubr likr es a. † **15:9** 2 Samiel 22.50; Selu 18.50. † **15:10** Ol Ɔkn 32.43.

† **15:11** Selu 117.1. † **15:12** Esayi 11.10.

14 Agñ lisijimel, em obi em a, m'uw any tasi eke ony, onyn low erur tasi ony obi em, uwr ów nɔnɔ any etɲ ɔtur eke k'omnin ów ony ɔfr em. 15 Gbəkɔ ləl na e susu beb em a, m'ɔtu mi dad erm susu em ów beb ek'it eke mi ki kɔkn ony a. Mi kok eben, anke Nyam, in ec'erm mamn ab em 16 ew'm Jesu Krist e juma kok es, agñ a ek'elm Jwifel a eci. L'oc l'ew'm saw eke mi k'ob Nyam ec'Amani Mamn a e kokoba, yec'etɲ ke agñ a ek'elm Jwifel a él egb waw ek'apkl Nyam sos em, etɲ Abɲ Lala anake bi kok ke ob ap na b'el Nyam ec'a. 17 Na sosiem, eke m'okr af Jesu Krist ab a, ntotɲ ɔtu eke k'ok'm, juma a eke mi kok m'ɔɲ Nyam a eci. 18 Tasi em a, eke erm susu em m'ɔtu mi dad low nyam, ke ow el yec'a ce eke Krist ecr em em kok a. L'ecr em em, n'ɔɲ agñ a fɛɲ ek'elm Jwifel a ony Nyam ec'elum. Li kok low na sodad ebl em lele ów kok em ab, 19 li yeɣm in e læc a simeny ewr em lele ów any iti owi em ab, † Nyam ec'Abɲ a e læc ab ab. Etɲ ow ign Jerusalem im toɲ ok Iliri e wus ab af,† mi cecr Krist ec'Amani Mamn ab es nimum. 20 Gbəkɔ m'erur eke mi ki cecr Amani Mamn ab es susu a ce eke agñ k'uwm Krist any a. Mi kok eben eke mi k'úsm él eɣɲ ejeci ec'él lebn eke elu nɔmu em ab af. 21 Mi kok ese elel eke wɛl nɔn Nyam Ləl em ab af:
 Agñ a eke wɛl ɔbm in ec'amani a okm a b'ow ekn'n,

† 15:19 *simeny ewr lele ów any iti owi em ab*:Ob Kok 14.8-10; 16.16-18, 25-26; 20.9-12; 28.8-9; 2 Korent 12.12; Ebre 2.3-4.

† 15:19 *Iliri*l Rom ec'es ew ab em eci wus oɣog nyam, ek'ann Gres ec'afr em a.

ετη αγη εκ'irim in e lís owi kaka a b'ow iri. †

Pól erur eke k'im ekn Rom e Nyamel a

²² Sica susu nɔnɔ eke m'im m'ob Nyam e kokoba a, el low a eke sɛɣɣ fɛɣ ɔɔm im abusu eke mi k'ow ɔny oɣɣ a. ²³ Caca em a, m'uwar em e juma ogog aɣa. Eτη eke akpo nɔnɔ em m'erur eke mi k'ow ɔny oɣɣ a, ²⁴ em eci Espany wus af eci εc im em a, mi b'ow m'ow yogɣ. Eε, m'ɔny ɔmn eke mi k'ekn ɔny, em e yogɣ eci εc im em a, ετη m'am ɔmn ɔny ec'abu eke k'elumn'm ke m'im a. Kaka fɛɣ yeji, m'erur eke mi k'anɣ ɔny ab sɛɣɣ beb. ²⁵ Gbekɔ caca em a, m'aam Jerusalem, Nyam ec'agɣ a ek'anɣ yogɣ a ec'abu elum eci. ²⁶ Tasi em a, Maseduan lel Akayi ab eci ɔmn εsel a bebɔm eke k'okl os ɔɣ Jerusalem e Nyamel ab em ec'ogbɔru ek'anɣ a. † ²⁷ -Li bebɔm eke -li k'elum wɛl abu, gbekɔ nawrɛ em a, ow el labɔm ek'anɣ εl af. Maseduan lel Akayi ab eci ɔmn εsel a elm Jwifel, gbekɔ, -n'εɣɣ Jerusalem e Jwifel eke b'us Krist jam a ec'abu em, ob ɔny a ek'el Nyam ec'a. Sica εl yeji, ow akpl eke εl e wus af aɣa ec'ob eke -n'ɔnyn a, -li ki cɛc wɛl ab. ²⁸ Mi b'oc os a eke -l'okal a m'elu Jerusalem e Nyamel ec'agɣ a abu em a, sica ow e jam a, mi b'ow m'im Espany a, mi b'ow m'εcr ɔny oɣɣ a. ²⁹ Eτη m'uw any eke lɛɣɣ a eke mi b'ow m'ow ɔny oɣɣ a, mi b'ow m'ow lele Krist ec'owrɔ a nimum ab.

³⁰ Gbekɔ agɣ lisijimɛl, kin yec'eke m'am ibɔm ɔny a, εy Es Kɔtɔkɔ Jesu Krist sosiem lele Abɣ Lala ec'erur a eke b'ɔɣ εy ab ab sosiem: dɔɣɣnin

† **15:21** Esayi 52.15, Septant em ec'odad eke wɛl oc. † **15:26** 1 Korɛnt 16.1-4; 2 Korɛnt 8.9. *Akayi* anɣ Gɛs esr em a.

em ab Nyam eke b'ow ηοηαν οηη' m ab em.
31 Νοηαν, yec'ετη ke mi k'eym Jude wus ab af
ec'αη a eke ubm Krist nawρε a ec'abu em. †
Νοηαν, yec'ετη ke Nyam ec'αη a εηη abu elum
a eke m'am oc m'im Jerusalem a eb, 32 ow οη ke
m'otu m'ow ony oηη yoyη sos em iηη em, ετη eke
Nyam erur, ke m'otu m'eb sel beb ony ab. 33 Ke
erm es ey e Nyam a anη ony feη ab! Amen!

16

Εσηη

1 Em obi m'am erm ey lisijow senyn Febe, eke
el abu elum lis Sankre e Nyamel ab em a. † 2 Èbr
ir Es Kotoκο e nin em, ese el el ek'ow it Nyam
ec'αη ec'aran ab af. Elumn in abu sakp sakp
feh eke li b'onny ony ec'es abur a, anke l'elum aηη
nono abu ετη em obi yeηi l'elum im abu.

3 Εσηηnin Prasil lele ec Akilas ab, † eke s'am kok
juma nyam Jesu Krist ec'a. 4 -L'ow eke -li k'irmn
el e sel a em ec'a e sog sosisem eci, ετη ow elm em
sony ce ow itm eke mi k'elu el bia. Sinyamel a
feh ec'αη ek'elm Jwifel a yeηi it eke k'ow el bia.
5 Εσηηnin Nyamel a yej'eke b'as luku el ec'akη iηη
Nyam nun a. † Εσηηnin em lawl Epenet yeηi. In
l'el εηη kpekpe ek'itηη erm em el Krist eci Azi
wus ab af. 6 Εσηηnin Mari eke kok juma nono ony

† 15:31 Ob Kok 20.22-23. † 16:1 abu elum lis:bèbm̄n 1 Timote
3.11. Sankre el Korent eb em e nanu nyam. Ob Kok 18.18. † 16:3
Prasil lele Akilas ab:Ob Kok 18.2-3. † 16:5 Nyamel a eke b'as luku
el ec'akη a:εηη ab em a, aηη a ek'εηη Krist e low eb a b'as luku
εηη ec'akη. Bèbm̄n akr 10,11 lele 23 ab.

ec'a. ⁷ Ἐσηνιν Andronikus lele Junias ab. † -L'el em ec'agn etḡ el erḡ em anake legḡ ek'ec ab em s'annḡ sobel em a. -L'el erm esel eke leg nōnō,† etḡ -l'ikḡ anym -l'ub Krist nawre gbuḡ etḡ m'annḡ jam.

⁸ Ἐσηνιν agḡ amua feḡ yeji: Ampliatus ek'el em lawl senyn Ἐς Κωτοκο em. ⁹ Urbēn ek'am kok Krist eci juma ey ab a lele em lawl Sakis ab. ¹⁰ Apeles ek'elu in e cecē kok okm Krist e nawre ub em, lele Aristobul ec'akḡ ec'agn ab ab. ¹¹ Erodion ek'el em ec'egḡ a, lele Narsis ec'akḡ ec'agn ek'ub Ἐς Κωτοκο nawre ab ab. ¹² Ἐσηνιν agḡ lisijowel a ek'el Trifēn lele Trifōs ab a. -N'am kok juma nōnō Ἐς Κωτοκο eci. Ἐσηνιν agḡ ese: em lisijow senyn Pērsida eke in yeji kok Ἐς Κωτοκο eci juma nōnō a. ¹³ Rufus ek'el Ἐς Κωτοκο ec'egḡ senyn eke sōsum oc, † lele lis ek'em yeji annḡ ese em lis af a. ¹⁴ Asenkrit, Flegōn, Ἐρμες, Patrobas, Ἐρμας lele agḡ lisijimel lele agḡ lisijowel ek'annḡ el ab a. ¹⁵ Filolog lel ey Juli ab, Nere lele lisijow ab, Olēmpas lele Nyam ec'agn a feḡ ek'annḡ el ab a.

¹⁶ Ἐσηνιν ony ofr ke éyarir af ese Krist em ec'agn lisijimel lele agḡ lisijowel ab af. Krist e Sinyamel a feḡ am esḡn ony.

Ἐwar es abal el

¹⁷ Agḡ lisijimel, kin low yec'eke m'am dad ony: èwr sos erm agḡ a eke bi bubr Nyamel ec'agn em

† **16:7** Juniasel yow e nin. † **16:7** em ec'agn:wel otu eke k'iri yeji ese: em ec'abr ec'agn. erm esel eke leg nōnō: odad na Grēk em a wel otu ek'itḡn ejec'em dad ese: agḡ eke wel b'aw nōnō Krist eci erm esel ab em. † **16:13** Rufus:Ἐkn Mark 15.21.

a e lís. -L'otú eke -li k'ony om̄n esel a -l'ok wus, sodad a eke -li b'ow -li dad -l'ok low yegm a eke enan ab af a. Kràbr es el e lís, ¹⁸ anke agn amua am kokm Krist ey Es Kotokó eci juma ij. El obi e lok a e juma nana -li bi kok. El e sodad ebl eke -li b'ok mij ab em lele el e nenym ob e sodad eke b'ihn sos em ab ab, -li b'ejú agn a ek'uwm low nún any a. ¹⁹ Nawre, ony ec'elum a, agn a feñ uw any; ow ony, ony sosiem, m'ann sos em iñ em. Gbekó m'am erur eke sewr k'iy ony em gbón low mamn kok eci, ke segn feñ éwr erm arur low nún egbr es. ²⁰ Ow k'ow ibnm, erm es ey e Nyam a b'ow kikn Satan es ony ec'akr ew.†

²¹ Timote ek'am kok juma em ab a, am esñ ony. Lusius, Jason, lele Sosipater ab ek'el em ec'agn a, el yeji am esñ ony.

²² Em, Tersius eke mi non lel na a, † m'am esñ ony Es Kotokó ek'ony okr ey af ab em.

²³ Gayus am esñ ony,† m'ij utu in ogn yogñ etñ Nyamel nimum b'as luku in ec'akñ a. Eras ek'el eb ec'os es ew es a lele ey lisijim Kartus ab am esñ ony.†

Anygbel él Nyam eci

[²⁴ Ke ey Es Kotokó Jesu ec'owró a áñ ony feñ ab. Amen.] † ²⁵ Anygbel él Nyam eci! N'ony abusu eke li k'ony ony ijr læc om̄n em ese el el eke m'am dad Amani Mamn ab em Jesu Krist e lís

† **16:20** Akrlaw lónn ton akr likñ a, am okn Nun Ob nun 3.1-15 e low a. † **16:22** Tersiusel Pól eci lel non es. † **16:23** Gayus:Èkn Ob Kok 19.29; 1 Korént 1.14. † **16:23** Eras:Èkn Ob Kok 19.22; 2 Timote 4.20. † **16:24** Rom eyñ e sil el esig oglog em a, wel éñnm sodad ek'ann ob na [...] ec'aranñ a.

ab af. Amani Mamn na em, Nyam elu low a eke lol es god'etɲ a ɔkm, ²⁶ etɲ sica, ow eru es usuayl em. Sica agɲ a fɛɲ ek'elm Jwifel a ɔtu eke k'uw'r any kokoba ɔb esɛl e silɛl ab em. Nyam a ek'anɲ sɛɲɲ fɛɲ a elu abusu na es, yec'etɲ ke agɲ a fɛɲ úb'r nawrɛ ke élum'n.

²⁷ Anygbɛl él Nyam ek'in sɔny coco ɔny sɛwr a eci! Anygbɛl él in eci Jesu Krist em sɛɲɲ fɛɲ eci! Amen!

Amani Owr
Adiokrou: Amani Owr New Testament

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Adiokrou

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

b20fd1e5-39e1-5678-9af9-b99e1ebfb994